

**A GYERMEKVÉDELMI TÖRVÉNY ÉRTELMÉBEN A JEGYZŐ NEVÉBEN
ELJÁRÓ I. FOKÚ GYÁMHATÓSÁG, GYÁMHIVATAL ÁLTAL ELLÁTOTT
FELADATOK**

- Teljes hatályú apai elismerés
- Hatósági intézkedésre irányuló kezdeményezés
- Eseti gondnok
- Ügygondnok
- Ideiglenes hatályú elhelyezés
- Védelembe vétel

Családi jogállás rendezése

- Hozzájárulás a családi jogállás megállapítására irányuló per megindításához
- Képzelt apa (szülők) adatainak megállapítása

Örökbefogadás

- Örökbefogadhatónak nyilvánítás
- Örökbefogadás előtti eljárás (Örökbefogadó alkalmasságának megállapítása)
- Örökbefogadás engedélyezésével kapcsolatos eljárás
- Örökbefogadás felbontása
- Külföldi állampolgárságú örökbe fogadóra vonatkozó rendelkezések
- Külföldi állampolgárságú gyermek örökbefogadására vonatkozó rendelkezések
- Tájékoztatás a vér szerinti szülő adatairól

Szülői felügyeleti jogok

- Szülői felügyeleti jog gyakorlása megállapodás alapján
- Szülői felügyeleti jog feléledése
- Szülői ház elhagyása
- Házasságkötés engedélyezése
- Életpálya kijelölése
- Gyermek családi és utónevének megállapítása
- Gyermek végleges külföldre távozása
- Vagyonkezelés - törvényes képviselő

Kapcsolattartás

- Egyezség jóváhagyása és a kapcsolattartás szabályozása
- A kapcsolattartást szabályozó (vagy egyezséget jóváhagyó) bírósági vagy gyámhatósági határozat végrehajtása

Gyámság, gondnokság

- Gyámság
- Gyám kirendelése
- Gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló gyermek gyámsága
- Gondnokság
- Cselekvőképességet érintő gondnokság és a gondnok kirendelése
- Zárlat elrendelésének, ill. Zárgondnok kirendelésének szabályai
- Ideiglenes gondnokrendelés szabályai
- Gondnokság (perindítás, gondnokrendelés)
- A gondnokság alá helyezés megszüntetése
- Közös szabályok a törvényes képviselő vagyonkezelési jogáról
- Közös szabályok a gyám és a gondnok számadásával kapcsolatban

Cselekvőképességet nem érintő gondnokság

- Eseti gondnok
- Méhmagzat gondnoka

Gyermekvédelmi gondoskodás- pénzbeli ellátások

- Otthonteremtési támogatás megállapítása
- Gyermektartásdíj megelőlegezése

Gyermekvédelmi gondoskodás

- Hatósági intézkedésre irányuló kezdeményezés
- Családbafogadás
- Ideiglenes hatályú elhelyezés
- Átmeneti nevelésbe vétel
- Tartós nevelésbe vétel
- Gyermek gondozási helyének meghatározása, egyéni terv
- Gondozási díj
- Utógondozás és utógondozói ellátás

Teljes hatályú apai elismerés

Ügyleírás:

Teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot bármely jegyzői gyámhatóság felveheti, utána egy példányt át kell tenni az illetékes gyámhivatalhoz, illetve anyakönyvvezetőhöz.

Az eljárást megindíthatja:

- a Városi Gyámhivatal (hivatalból)
- Anya (vagy más törvényes képviselő)
- a gyermeket elismerni szándékoz férfi,
- a 14. életévét betöltött gyermek,
- anyakönyvvezető

Nyilatkozatot lehet tenni:

- a gyermek születése előtt -- fogamzási idő kezdetétől,
- gyermek születése után,
- képzelt apa bejegyzését követően is sor kerülhet teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvételére (a képzelt apa bejegyzését elrendelő határozatot ez a nyilatkozat hatályon kívül helyezi)

FONTOS! A NYILATKOZATOT CSAK SZEMÉLYESEN LEHET MEGTENNI.

Eljárás menete:

Önkéntes megjelenés esetén:

- 1) Annak vizsgálata, hogy nem kell-e más férfit a gyermek apjának tekinteni.
- 2) A nyilatkozó apa és a gyermek között legalább 16 év különbség van-e?
- 3) Méhmagzat esetén szakorvosi bizonyítvány.
- 4) A nyilatkozattévők nagykorúak-e?
 - a) ha az apa kiskorú: törvényes képviselőjének hozzájárulása is kell – városi gyámhivatal pótolhatja,
 - b) méhmagzat elismerésénél, ha az anya kiskorú, a méhmagzat részére gondnokot kell rendelni (az anya lakóhelye szerint illetékes városi gyámhivatal részéről).
- 5) Az apai elismerő nyilatkozatról jegyzőkönyv felvétele.
- 6) A jegyzőkönyvnek a gyermek születési helye szerint illetékes anyakönyvvezetőhöz való megküldése.

Hivatalból történő eljárás esetén:

- az anyakönyvvezető értesíti a jegyzőt az apai adatok nélkül anyakönyvezett

gyermek születéséről,

- a jegyzői gyámhatóság értesíti az anyát arról, hogy bármely gyámhatóság, vagy gyámhivatal felveheti a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot.

7) A jegyzői gyámhatóság átteszi az illetékes városi gyámhivatalhoz az iratokat, ha:

- 30 napon belül nem kerül sor apai elismerő nyilatkozat felvételére,
- a hozzájáruló nyilatkozatot pótolni kell,
- a méhmagzat részére gondnokot kell rendelni,
- a gyermeknek gyámot kell rendelni, mert az anya kiskorú.

Az alkalmazott jogszabályok:

- 1952. évi IV. tv. a házasságról, a családról és a gyámságról 36. § a) és 37. §
- 149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról 54-59. §-ok

Hatósági intézkedésre irányuló kezdeményezés

Ügyleírás:

A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

Hatósági intézkedésre irányuló kezdeményezésre jogosultak:

- Gyermekjóléti Szolgálat,
- természetes és jogi személyek, akik a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkoznak,
- állampolgári jogok országgyűlési biztosa,
- szabálysértési hatóság,
- rendőrség,
- ügyészség,
- bíróság,
- bárki (szomszéd is),
- városi gyámhivatal, ha az átmeneti vagy a tartós nevelésbe vétel megszüntetésével egyidejűleg javaslatot tesz a jegyzőnek a védelembe vételre,
- pártfogó felügyelet alatt álló gyermek esetén a hivatásos pártfogó.

Eljárás menete:

- 1) A beérkezett jelzés alapján a jegyzői gyámhatóság megkeresi a Gyermekjóléti Szolgálatot javaslattétel céljából arra vonatkozóan, hogy alapellátás keretében megszüntethető-e a veszélyeztetettség vagy szükséges-e a védelembe vétel.
- 2) A Gyermekjóléti Szolgálat javaslata alapján a jegyzői gyámhatóság
 - a) az eljárást megszünteti, ha az alapellátástól eredmény várható,
 - b) veszélyeztetettség mértékétől függően a gyámhatóság a szükséges hatósági intézkedést megteszi.

Fontos, hogy a Gyermekjóléti Szolgálat javaslatát 15 napon belül köteles megtenni!

Az alkalmazott jogszabályok:

- 1997. évi XXXI. sz. tv. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 11. §, 67. §
- 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról 83. §

Eseti gondnokság

Ügyleírás:

Eseti gondnokot kell kirendelni, ha sürgősen kell intézkedni és nincs törvényes képviselő vagy a távollevő jogainak megóvására van szükség.

A jegyzői gyámhatóság eseti gondnokot rendel ki:

- ha erre az előtte folyó eljárás során van szükség,
- ha államigazgatási szerv, bíróság, más eljáró szerv vagy személy kéri.

Fontos megjegyezni, hogy a kirendelt eseti gondnok csak a kirendelő határozatban megjelölt ügyben jogosult a törvényes képviselőt ellátni.

A kirendelés esetei:

Gyermek, gondnokolt részére, ha a szülő (gyám) vagy a gondnok a törvényes képviselőt nem tudja ellátni

- jogszabály által történő kizárás miatt,
- gyámhatóság rendelkezése folytán,

- érdekellentét fennállása esetén,
- más tényleges akadály miatt.

Gyermek, gondnokolt részére, ha

- sürgősen kell intézkedni és nincs törvényes képviselője,
- a törvényes képviselő ismeretlen helyen tartózkodik vagy ügyei vitelében akadályozva van.

Cselekvőképes személy részére, ha

- ismeretlen helyen tartózkodik, vagy ismert helyen tartózkodik, de visszatérésében gátolva van,
- körülményei ügyei vitelében akadályozzák.

Az alkalmazott jogszabályok:

- 1959. évi IV. tv. a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről 224-225. §
- 149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról 132. § (5) bekezdés, 136.§.

Ügygondnok

Ügyleírás:

Csak államigazgatási eljárásban van helye.

A gyámhatóság felhatalmazása nélkül pénzt vagy dolgot nem vehet át, egyezséget nem köthet, vitás jogot nem ismerhet el, arról nem mondhat le, kivéve, ha ezzel az általa képviselt személyt a nyilvánvaló károsodástól óvja meg.

Az alkalmazott jogszabályok:

- 2004. évi CLX. tv. a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól 40. § (5) bekezdés
- 149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról 137. §

Védelembe vétel

Ügyleírás:

A gyámhatóság a gyermek védelembe vételét rendeli el:

- ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az

alapellátások önkéntes igénybevételével nem tudja, vagy nem akarja megszüntetni, de feltételezhető, hogy a gyermek fejlődése a családi környezetben azért biztosítható.

Kötelező megindítani a védelembe vételi eljárást a Gyermekjóléti szolgálat és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv 17. § (2) bekezdésében felsoroltak jelzésére.

A Gyermekjóléti Szolgálat javaslatában

- nyilatkozik az alapellátás eredménytelenségének okáról,
- a szülő együttműködési készségéről,
- adatlapot, gondozási tervet küld,
- véleményt ad a veszélyeztetettség okáról,
- javaslatot tesz a családgondozó személyére,

Az eljárás menete:

1) Tárgyalás keretében:

- szülő, gyermek, gondozó meghallgatása, cselekvőképtelen gyermeké is, ha ítélőképessége birtokában van,

2) Iratok áttanulmányozása

3) Határozathozatal

- az eljárás megszüntetéséről, ha a tárgyalás során a szülő és a gyermek nyilatkozatában elfogadja a Gyermekjóléti Szolgálat segítségét,
- védelembe vételről, ennek keretében:
 - a) családgondozót kell kirendelni és felhívni őt az egyéni gondozási-nevelési terv 15 napon belüli – gyermekkel és a szülővel együtt – elkészítésére,
 - b) gyermekintézmény igénybevétele (óvoda, iskola)
 - c) szükség esetén orvosi vizsgálat elrendelése
 - d) illetékes szerveket bevonja annak érdekében, hogy a gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszűnjenek,
 - e) magatartási szabályok megállapítása a gyermek számára,
 - f) a szülő figyelmeztetése a helytelen életvezetése következményeire és felszólítása annak megváltoztatására,
 - g) a felülvizsgálat idejének meghatározása.

A védelembe vétel felülvizsgálatát kezdeményezheti:

- kirendelt családgondozó,
- gyermek,

- szülő vagy más törvényes képviselő,
- hivatalból (ha a határidő letelt)

Fontos, hogy ha időközben megváltozik a jegyző illetékessége, a családgondozót határozattal kell felmenteni és át kell tenni az illetékessé vált jegyzőhöz az iratokat, aki soron kívül megvizsgálja a védelembe vétel fenntartásának szükségességét.

A családgondozót fel kell menteni

- ha alkalmatlan,
- ha fontos okból ezt a családgondozó kéri,
- utólag olyan akadály keletkezik, amely miatt nem tudja ellátni a feladatát.

A családgondozót el kell mozdítani:

- ha kötelezettségét nagymértékben elhanyagolja,
- ha jogaival súlyosan visszaél.

Védelembe vétel elrendelése esetén a családgondozóval való együttműködés kötelező!

Az alkalmazott jogszabályok:

- 1997. évi XXXI. tv. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 17 § (2) bekezdés, 68-69. §-ok,
- 149/1997.(IX.10.)Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról 84-91.§

Képzelt apa (szülők) adatainak megállapítása

Eljárás megindítására jogosult:

- Anya
- Gyermekek 3 éves kora után a városi gyámhivatal hivatalból
- Ha anya-apa ismeretlen a városi gyámhivatal azonnal

Eljárás menete:

1. Meg kell győződni arról, hogy nem folyik-e apaság megállapítása iránti per, ha folyik, az eljárást fel kell függeszteni a bíróság jogerős ítéletéig.
2. Anyát idézni kell, ha nem ő az eljárást kezdeményező.

3. Jegyzőkönyvet kell felvenni.
4. Határozathozatal
5. A határozatból az anyakönyvvezetőt értesíteni kell.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Csjt. 41. § (2)-(3) bek., Gyer. 60-61. § 63. §

Örökbefogadhatónak nyilvánítás

Eljárás megindítására jogosultak:

- Gyermekvédelmi Szakszolgálat,
- gyermekotthon,
- nevelőszülői hálózatot működtető képviselő javaslatára, vagy az
- átmeneti nevelésbe vett gyermek gyámjának kérelmére,
- gyermekjogi képviselő kezdeményezésére, továbbá
- hivatalból.

Örökbefogadhatónak nyilvánítható a gyermek, ha:

- a szülő gyermekével önhibájából nem tart kapcsolatot, a szülő életvitelén, körülményein nem változtat és emiatt az átmeneti nevelés nem szüntethető meg. (Meg kell hallgatni a gyermek szülőjét, gyámját, a gyermek gondozását ellátó nevelőszülőt és környezettanulmányt kell készíteni).
- a szülő tartózkodási helyét az új tartózkodási helye megjelölése nélkül megváltoztatja. [Intézkedni kell a szülő(k) felkutatása iránt és meg kell hallgatni a gyermek gyámját és az őt gondozó nevelőszülőt.]

Eljárás menete:

1. Meghallgatások (a meghallgatandó személyek körét LÁSD: Gyvt 128. §).
2. Környezettanulmány készítése (ha a szülő életvitele, körülményei miatt került a gyermek átmeneti nevelésbe kerül).
3. A gyermek gyámjának nevelőszülőjének meghallgatása, az ismeretlen helyen tartózkodó szülő felkutatása.
4. Határozathozatal előtt minden esetben be kell szerezni:
 - a szülő utolsó (ismert) lakóhelye szerinti gyermekjóléti szolgálat véleményét,

- a szakszolgálat véleményét az elhelyezési tervben foglaltak teljesítéséről,
- a gyermek gyámjának (nevelőszülői hálózat működtetőjének) véleményét a gyermek-szülő kapcsolat alakulásáról.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Csjt. 48/A. § (1)-(4) bek., Gyvt.112. § b) pont, 128. §, Gyer. 37. §

Örökbefogadás előtti eljárás **(Örökbefogadó alkalmasságának megállapítása)**

Kérelem beadásának helye:

Gyermekvédelmi Szakszolgálat (ha a házaspárnak különböző a lakóhelye, egymás kölcsönös tájékoztatása mellett bármelyik fél lakóhely szerint illetékes a Szakszolgálat)

A Gyermekvédelmi Szakszolgálat a kérelem előterjesztésével egyidejűleg vagy 15 napon belül tájékoztatást ad az örökbe fogadni szándékozó felé:

- az örökbefogadás feltételeiről,
- a lefolytatandó alkalmassági vizsgálat, tanácsadás és a felkészítő tanfolyam helyéről és időpontjáról,
- környezettanulmány készítésének szükségességéről,
- ezek elmaradásának következményeiről.

A kérelem beadásától számított 60 napon belül a Szakszolgálat:

- elvégzi az alkalmassági vizsgálatot,
- a vizsgálat eredményét, a tanácsadás és a felkészítő tanfolyam elvégzését igazoló iratot és javaslatát - az ügyfél kérelmére - írásban megküldi az illetékes városi gyámhivatalnak.

A városi gyámhivatal feladata:

(ha a házaspár lakóhelye különböző gyámhivatalok illetékességi területén van, a választásuk szerinti gyámhivatal)

Az alkalmasság kérdésében határozattal való döntés.

A döntés alapja:

- háziiorvosi igazolás,
- a Gyermekvédelmi Szakszolgálat által megküldött iratok,
- környezettanulmány,
- az örökbe fogadni szándékozó személy meghallgatása,
- szükség szerint egyéb bizonyítékok.
- határozat jogerőre emelése,
- Alkalmasság esetén a jogerős határozat megküldése a Gyermekvédelmi Szakszolgálat részére.
- A városi gyámhivatal határozata a jogerőre emelkedéstől számított két évig érvényes, -kivéve, ha az érvényességi időn belül örökbefogadási eljárás jogerősen befejeződött-, amely kérelemre, a Gyermekvédelmi Szakszolgálat javaslatára további egy évvel meghosszabbítható, amennyiben a körülmények nem változtak.
- Amennyiben az örökbefogadásra a határozat jogerőre emelkedésétől számított két éven belül, vagy ha azt további egy évvel meghosszabbították, ez idő alatt nem kerül sor, az örökbefogadás előtti eljárást a tanácsadás és a felkészítő tanfolyamon való részvételt kivéve - kérelemre - meg kell ismételni.
- Az örökbefogadni szándékozó köteles tájékoztatni a nyilvántartást vezető szakszolgálatot, ha körülményeiben változás következik be (pl. lakóhelyet változtat, más ingatlanba költözik, stb.). Erre a határozatban őt figyelmeztetni kell.

AZ ALKALMASSÁG FELÜLVIZSGÁLATA Gyer. 39/A §.

Oka: Az örökbefogadni szándékozó körülményeiben jelentős változás következett be.

A Szakszolgálat az előkészítés során:

- ismételt alkalmassági vizsgálaton történő megjelenésre hívja föl az örökbe fogadni szándékozó személyt,
- beszerzi a korábbi lakóhely szerinti Szakszolgálatnál kezelt iratokat és környezettanulmányt készít,

A városi gyámhivatal a felülvizsgálat eredményeként határoz.

Ha alkalmatlanságot állapít meg, a Szakszolgálat és az országos nyilvántartás törli a nyilvántartásból az örökbe fogadni szándékozó személyt.

Az alkalmasságot az örökbefogadás engedélyezése iránti eljárás során kell megállapítani, HA az örökbefogadni szándékozó:

- rokon,
- szülő házastársa,

- a gyermeket a szülő hozzájárulásával legalább egy éve folyamatosan a saját háztartásában nevelő személy,
- külföldi állampolgárságú személy.
- Alkalmatlanság esetén új eljárás a határozat jogerőre emelkedésétől számított egy éven belül nem indítható.

Örökbefogadásra alkalmas személyek nyilvántartásba vétele:

Gyermekevédelmi Szakszolgálat

- a városi gyámhivatal jogerős határozata alapján saját nyilvántartásába felveszi
- az örökbefogadni szándékozó hozzájáruló nyilatkozata alapján továbbítja az adatokat az Országos Család- és Gyermekvédelmi Intézet által vezetett országos nyilvántartásba.

Örökbefogadásra alkalmas személyek nyilvántartásból való törlése:

A városi gyámhivatal határozatában meghatározott érvényességi idő leteltével a Gyermekvédelmi Szakszolgálat

- saját nyilvántartásából törli az örökbefogadni szándékozó adatait

ÉS ERRŐL

- értesíti az Országos Család- és Gyermekvédelmi Intézetet,
- a törlésről tájékoztatja az örökbefogadni szándékozó személyt.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Csjt. 47. §, Gyvt. 112. § a) pont, Gyer. 38-39. §, 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet (A gyámhatóságok által kezelt személyes adatokról)

Örökbefogadás fajtái:

- Titkos,
- Nyílt.

Fogalommeghatározás:

"Titkos örökbefogadás":

- ha a szülő az örökbefogadáshoz úgy adja meg nyilatkozatát, hogy az örökbe fogadó személyét és személyi adatait nem ismeri,
- ha az átmeneti nevelésbe vett, örökbe fogadhatónak nyilvánított gyermeket fogadják örökbe,
- ha a tartós nevelésbe vett gyermeket fogadják örökbe.

A szülő hozzájáruló nyilatkozata az örökbefogadáshoz:

- nyílt örökbefogadásnál: nyilatkozatát nem vonhatja vissza; erre őt figyelmeztetni kell,
- titkos örökbefogadásnál: a gyermek 2 hónapos koráig nyilatkozatát visszavonhatja.

- Nem kell a szülő hozzájáruló nyilatkozata, ha
 - a szülő szülői felügyeleti jogát jogerős bírói ítélet megszüntette,
 - a városi gyámhivatal az átmeneti nevelésbe vett gyermeket örökbe fogadhatónak nyilvánította,
 - a szülő cselekvőképtelen, vagy ismeretlen helyen tartózkodik.

A városi gyámhivatal jóváhagyása a szülő örökbefogadásra vonatkozó nyilatkozatához,

Ha a gyermek 6 éves elmúlt vagy egészségileg károsodott, a hozzájáruló nyilatkozat jóváhagyását a városi gyámhivatal a nyilatkozat megtételétől számított 60 napon belül megtagadhatja. Ha ez idő alatt nem teszi meg, jóváhagyottnak kell tekinteni.

A nyilatkozat jóváhagyását megtagadhatja, ha a gyermek örökbefogadására valószínűleg nem fog sor kerülni életkora vagy egészségi állapota miatt. Az egészségkárosodást szakorvosi vélemény állapítja meg.

"Nyílt örökbefogadás":

- ha a vér szerinti szülők és az örökbe fogadni szándékozók együttesen teszik meg nyilatkozatukat

Elintézési határidő:

A kérelem előterjesztésétől számított 60 nap

Az alkalmazott jogszabályok:

- Csjt. 47-48. § és 49-50. §, Gyvt. 112. § d) pont, Gyer. 40-47. §

Örökbefogadás felbontása

Eljárás megindítására jogosult:

- örökbefogadó szülő
- örökbefogadott (ha kiskorú, a részére kirendelt eseti gondnok)
- Bíróságnál: - városi gyámhivatal

- ügyész

Eljárás menete:

1. Meghallgatás

- szülőt vagy más törvényes képviselőt,
- gondozót,
- korlátozottan cselekvőképes gyermeket,
- ítélőképessége birtokában lévő cselekvőképtelen gyermeket,
- örökbefogadott gyermek vér szerinti szüleit.

2. Annak vizsgálata, hogy

- a felbontás a kiskorú érdekében áll-e,
- nem sért-e közérdeket.

3. Ha szükséges, a gyermek törvényes képviselétől eseti gondnok kirendelésével kell gondoskodni.

4. Határozathozatal lásd: Gyer. 14. § és 48. §

Az alkalmazott jogszabályok:

-Csjt. 56. §, Gyvt. 112. § e) pont, 126. § (5) bek., 128. §, Gyer. 48. §

Külföldi állampolgárságú örökbe fogadóra vonatkozó rendelkezések

Ügyleírás:

Gyermek külföldre történő örökbefogadása - a rokonok, ill. a szülő házastársa által történő örökbefogadás kivételével - csak örökbe fogadhatóvá nyilvánított átmeneti nevelésbe vett, valamint tartós nevelésbe vett gyermek esetében engedélyezhető, feltéve, hogy a gyermek örökbe fogadására belföldön nem került sor.

A városi gyámhivatal eljárása előtti munkamenet:

- A Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézet 15 napon belül közli az örökbefogadás feltételeit az örökbe fogadni szándékozóval. Lásd: Gyer. 50. § (1) bek.
- A külföldi állampolgárnak 60 nap alatt kell az iratokat csatolni, melyet a magyar külképviseleti hatóságnak felül kell hitelesítenie. Ha ez az idő eredménytelenül telt el, a kérelmet az Intézet visszavontnak tekinti.
- Ha a feltételeket teljesíti - bekerül az országos nyilvántartásba.

2 év eredménytelen eltelte után az eljárást meg kell ismételni.

- Ha van megfelelő örökbe fogadható gyermek a nyilvántartásban, az Intézet az iratokat megküldi a Gyermekvédelmi Szakszolgálat részére, aki értesíti az örökbe fogadni szándékozót a kapcsolatfelvétel lehetőségéről.
- A kapcsolatfelvételt követő 8 napon belül az iratokat - az örökbe fogadni szándékozó kérelmére - a Szakszolgálat megküldi a városi gyámhivatalnak döntéshozatal céljából.

A városi gyámhivatal ezután kezdi meg munkáját az iratok megérkezését követő 15 napon belül:

- meghallgatás (ua. mint a magyar örökbe fogadónál, lásd: Gyer. 42. §) és tájékoztatás az örökbe fogadó személyes joga szerinti joghatásokról,
- feltételek fennállásának vizsgálata [lásd: Csjt. 47. § (1) bek.],
- jegyzőkönyv felvétele a kérelemről és az örökbefogadás joghatásairól,
- határozathozatal a gondozásba történő kihelyezésről (a gondozási idő letöltése csak Magyarországon történhet),
- szakszolgálat felkérése a gondozás figyelemmel kísérésére, majd véleményének, javaslatának megküldésére,
- ha a gondozási idő eredményesen telt el, az örökbefogadást jóváhagyó határozat meghozatala. A határozat tartalmát lásd: Gyer. 46. § (1)-(2) bek. és Gyer. 51. § (3)-(4) bek.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Csjt. 49. § (2) bek., Gyer. 49-51. §, 8001/2001. (IK. 4.) IM tájékoztató

Külföldi állampolgárságú gyermek örökbefogadására vonatkozó rendelkezések

Városi gyámhivatal feladata:

A gyermek személyes jogának figyelembevételével

- az örökbefogadás feltételeinek vizsgálata,
- a gyermek állampolgársága szerinti ország hatósága jóváhagyásának beszerzése,
- a Gyermekvédelmi Szakszolgálat felkérése a gondozásba történő kihelyezés figyelemmel kísérésére, javaslatételre a továbbiakban az eljárás ugyanaz, mint a magyar állampolgárságú gyermekeknél,
- határozathozatal. Tartalmi elemeit lásd: Gyer. 46. § a)-i) pontja.

A határozat rendelkező része a Gyer. 46. § a)-i) pontjaiban foglaltakon kívül tartalmazza az örökbefogadó és az örökbefogadandó gyermek

állampolgárságát, illetve a fővárosi főjegyző megkeresését a gyermek születésének hazai anyakönyvezése céljából.

Az eljárás során a két ország közötti nemzetközi szerződést, jogsegélyszerződést, ha ezek nincsenek, a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. tvr. 43-44. §-ait kell alkalmazni. Az örökbefogadást akkor lehet engedélyezni - ill. örökbefogadáshoz hozzájárulni -, ha az a külföldi állam joga szerint megengedett. Ha értelmezési probléma van, az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztériumtól kell segítséget kérni a szolgálati út betartásával, aki szükség szerint megkeresi az Igazságügyi vagy a Külügyminisztériumot a külföldi jog alkalmazhatóságával kapcsolatos állásfoglalása kialakításához.

A külföldön kiállított közokiratnak, magánokiratnak akkor van bizonyító ereje, ha az illetékes magyar külképviseleti hatóság állította ki, hitelesítette vagy felülhitelesítette.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Gyer. 52. §, 8001/2001. (IK. 4.) IM tájékoztató

Tájékoztató a vér szerinti szülő adatairól

Kérelem előterjesztésére jogosult:

14. évét betöltött örökbe fogadott gyermek, vagy örökbe fogadott nagykorú

A kérelem benyújtásához nem kell a kiskorú törvényes képviselőjének hozzájárulása

Eljárás menete:

1. Vizsgálat:

- Gyermek érdekében áll-e a felvilágosítás, ehhez igénybe vehető a Szakszolgálat pszichológusa

2. Meghallgatás:

- Ha még kiskorú az örökbefogadott: - a vér szerinti szülő(ke)t,
- örökbefogadót

- Ha már nagykorú az örökbefogadott: - csak a vér szerinti szülő(ke)t

Nincs szükség a meghallgatásra, ha a vér szerinti szülő

- cselekvőképtelen,

- ismeretlen helyen távol van,

- meghallgatása elháríthatatlan akadályba ütközik.

A tájékoztatást nem lehet engedélyezni, ha

- a felvilágosítás nem áll a kiskorú érdekében,
- különösen akkor, ha a szülő felügyeleti jogát a bíróság azért szüntette meg, mert a szülő magatartásával súlyosan sértette vagy veszélyeztette a kiskorút, vagy szándékos bűncselekményt követett el a gyermek vagy testvérei ellen és ezért szabadságvesztésre ítélték.

Titkos örökbefogadás esetén a vér szerinti szülő sem a gyermekről, sem az örökbe fogadó szülő adatairól nem kaphat tájékoztatást!

Az alkalmazott jogszabályok:

- Csjt. 53/A. §, Gyvt. 112. § f) pont, Gyer. 53. §

Szülői felügyeleti jog gyakorlása megállapodás alapján

Eljárás megindítására jogosult:

A szülői felügyeletet együttesen gyakorolni jogosult külön élő szülők

Eljárás menete:

1. Szülők együttes meghallgatása

2. Megállapodásnak jegyzőkönyvben történő rögzítése

- A szülők megállapodásukat módosíthatják és megállapodásuk jegyzőkönyvbe foglalása nem azonos hatályú a bíróság ilyen ügyben hozott határozatával.
- A jegyzőkönyvben rögzíteni kell azt a tényt, hogy a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben a szülői felügyeleti jogot együttesen gyakorolják.

A megállapodásnak tartalmaznia kell, hogy:

- a jövőre nézve melyikük gyakorolja a szülői felügyeletet,
- melyik szülőnél kerül elhelyezésre a gyermek.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Csjt. 72. § (1), Gyer. 18. §.

Szülői felügyeleti jog felélézése

Eljárás megindítására jogosult:

- különélő szülő,
- gyermek,

- bármely személy,
- városi gyámhivatal hivatalból.

Eljárásra okot adó körülmény:

- a gyermek szülei nem élnek együtt és
- a gyermeket nevelő szülő szülői felügyeleti jogát a bíróság megszüntette,
- a gyermeket nevelő szülő szülői felügyeleti joga azért szünetel, mert
- cselekvőképtelen vagy cselekvőképességében korlátozva van,
- ismeretlen helyen távol van,
- ténylegesen akadályozva van,
- a gyermeket nevelő szülő meghalt.

Eljárás menete:

1. az érintettek meghallgatása,
2. halotti anyakönyvi kivonat beszerzése (amennyiben az intézkedés a szülő halála miatt szükséges),
3. annak tisztázása, hogy a külön élő szülő nem áll szülői felügyeletet megszüntető bírósági ítélet hatálya alatt, nem szünetel a szülői felügyeleti joga a Csjt. 91. § (1) bek. a), b) pontja alapján, valamint nem indokolt a másnál történő elhelyezés iránt pert indítani,
4. határozathozatal; benne:
 - a másik szülő szülői joga feléledésének megállapítása,
 - felhívás a szülői felügyeleti jog gyakorlására,
 - a gyermeket gondozó személy kötelezése arra, hogy a gyermeket a szülői felügyeleti joggal rendelkező szülőnek adja ki.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Csjt. 91. § (1) bek. a) és b) pont, Gyer. 19. §

Szülői ház elhagyása

Eljárás megindítására jogosult:

- 16. életévét betöltött gyermek (szülője beleegyezése nélkül is!)
- Szülői felügyeletet gyakorló szülő
- Gyermeket gondozó személy

Eljárás menete:

1. Kérelem (írásban vagy jegyzőkönyvbe mondva)
2. Meghallgatása a szülőnek - ha nem ő indította az eljárást -, a gyermeknek és annak a személynek, akihez a gyermek költözik
3. Környezettanulmány készítése ott, ahová a gyermek költözik
4. Vizsgálat: a megjelölt helyen a gyermek - gondozása, nevelése, lakhatása törvényes képviselője miképpen biztosítható
5. Határozathozatal

Ha a kérelmet a városi gyámhivatal elutasítja, de a gyermek már nem lakik otthon, az elutasító határozatban kötelezi a gyermeket, hogy költözzön haza.

Ha a szülői ház elhagyását a városi gyámhivatal engedélyezi, a határozatban meg kell állapítani, hogy a szülőnek a gondozás, nevelés kivételével a szülői felügyeleti joga és a tartási kötelezettsége továbbra is fennáll.

Ha a körülmények megváltoznak a gyámhivatal az engedélyt visszavonhatja.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Csjt. 77. § (2) bek., Gyvt. 114. § g) pont, Gyer. 21. §

Házasságkötés engedélyezése

Eljárás megindítására jogosult:

16. évét betöltött gyermek (csak személyesen, szabad akaratából, befolyástól mentesen!)

A kérelemhez csatolni kell:

- a házi orvos arra vonatkozó igazolását, hogy a kiskorú a házasságkötéshez szükséges testi és értelmi fejlettséggel rendelkezik
- a házaspár felek jövedelemigazolását, amelyből megállapítható, hogy úgy a kiskorú, valamint annak 18. éves kora előtt születendő gyermeke megélhetése, lakhatása biztosítva van
- a családvédelmi szolgálat tanácsadásán való részvételt tanúsító igazolás

Eljárás menete:

- Mindkét házaspár meghallgatása
- A kiskorú házaspár törvényes képviselőjének meghallgatása
- Környezettanulmány
- Határozathozatal
- A meghallgatásnak azokra a körülményekre is ki kell terjednie, amelyek az

engedély megadását indokolják és arra, hogy nem áll-e fenn házasságkötési akadály.

- Az, hogy a kiskorú várandós, önmagában nem ok az engedély megadására.

Engedély érvényessége:

A határozat jogerőre emelkedésétől számított 6 hónap.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Csjt. 10. § (2)-(5) bek., Gyvt. 114. § h) pont, Gyer. 34-36. §

Életpálya kijelölése

Esetei:

Ha nincs egyetértés a szülő és a gyermek között:

- életpálya kijelölésében
- iskola megválasztásában
- taníttatásában

Eljárás megindítására jogosult:

- szülő, gyermek együtt
- gyermek 12. éves kor után egyedül is
- szülő

Döntéshez szükséges:

- gyermek képességeinek vizsgálata
- gyermek eddigi tanulmányainak vizsgálata
- gyermek eddigi tanulmányi eredményének vizsgálata
- gyermek egészségi állapotának vizsgálata
- nevelési tanácsadó vagy az oktatási, nevelési intézmény véleményének bekérése
- szükség esetén orvos, pszichiátriai gondozó vagy egyéb egészségügyi intézet véleményének bekérése

Az alkalmazott jogszabályok:

- Csjt. 78. §, Gyvt. 114. § d) pont, Gyer. 23. §

Gyermek családi és utónevének megállapítása

Hatáskör:

Városi Gyámhivatal, ha

- Csak egy szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, de ő a gyermek utónevét nem határozza meg az erre való felhívástól számított 30 napon belül. Ezirányú felhívást az anyakönyvvezető és a városi gyámhivatal adhat ki.
- Együtt gyakorolják a szülők a szülői felügyeleti jogot és nem jelentik be a gyermek családi, ill. utónevét felhívástól számított 30 napon belül. Ezirányú felhívást a városi gyámhivatal adhat ki.
- Szülők külön élnek és nem tudnak a gyermek nevével kapcsolatosan megegyezni.
- A városi gyámhivatal felhívását követő 30 napon belül nem mutatják be a perindításról szóló igazolást. (Ha a különélő szülők a bírósági eljárást megindítják – A BÍRÓSÁG DÖNT.)

Eljárás megindítására jogosult:

- Bármelyik szülő
- Városi gyámhivatal hivatalból

Eljárás menete:

1. A városi gyámhivatal vagy az anyakönyvvezető felhívása a szülő(k) felé.
2. Ha a felhívás eredménytelen, a gyermek családi és/vagy utónevének megállapítására a városi gyámhivatal hoz határozatot.

- A név megállapításánál a Csjt. szabályaira figyelni kell! Ezek:
- A szülők megállapodása szerint a gyermek apjának vagy anyjának családi nevét viselheti
- Közös házassági nevet viselő házastársak gyermeke csak a szülők közös házassági nevét viselheti
- A gyermek családi neve legfeljebb 2 tagú lehet
- Házasságban élő szülők közös gyermekeinek csak közös családi név adható.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Csjt. 73. § (1) bekezdés, 42. §, Gyvt. 111. § b) pont, Gyer. 20. §

Gyermek végleges külföldre távozása

Eljárás megindítására jogosult:

A szülő

Döntéshez szükséges:

- Kérelem
- Külföldi hatóság által kiállított környezettanulmány
- Iskolalátogatási igazolás
- Jövedelemigazolás
- Befogadó nyilatkozat
- Mindkét szülő meghallgatása függetlenül attól, hogy a másik szülő szülői felügyeleti joga szünetel vagy sem

Vizsgálat tárgya:

biztosított-e külföldön a gyermek

- nevelése
- tartása
- ellátása
- tanulmányainak folytatása
- Ha a szülők külön élnek és a kapcsolattartást a városi gyámhivatal vagy a bíróság szabályozta, vizsgálni kell, hogy a kapcsolattartásról hozott döntések végrehajtása nemzetközi szerződés vagy viszonyosság hiányában is biztosítható-e.
 - Ha a különélő szülő nem egyezik bele, a BÍRÓSÁG DÖNT; erről tájékoztatni kell a szülőket.
 - A városi gyámhivatal határozata a szülőnek a gyermek végleges külföldre távozására vonatkozó nyilatkozatának JÓVÁHAGYÁSÁRA és nem az ENGEDÉLYEZÉSÉRE irányul.

A lakóhelyváltozással kapcsolatos jogszabályi kötelezettségek teljesítése a törvényes képviselő kötelezettsége.

A külföldön kiállított közokiratnak, magánokiratnak akkor van bizonyító ereje, ha az illetékes magyar külképviseleti hatóság állította ki, hitelesítette vagy felülhitelesítette.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Csjt. 77. § (3) bek., Gyvt. 114. § f) pont, Gyer. 22. §, 8001/2001 (IK 4.) IM tájékoztató

Vagyonkezelés - törvényes képviselő

A szülők kezelik a gyermek vagyonát számadás kötelezettsége nélkül,

- kivéve azt a keresményt, amelyet a 14. évét betöltött gyermek saját maga szerzett munkájával és azt a vagyont, amelyet a gyermek azzal a kikötéssel kapott, hogy azt szülei nem kezelhetik.

DE

ha a gyermek érdekében az áll, a városi gyámhivatal a vagyonkezelésre csak az egyik szülőt is kijelölheti.

A vagyon állagáról csak a kezelés megszűntekor kötelesek számot adni,

DE HA

a szülők a vagyonkezelés tekintetében nem teljesítik kötelezettségeiket a városi gyámhivatal számadásra kötelezheti őket,

ÉS HA

tartani lehet attól, hogy a szülő a törvényes képviselőt adott vagyoni ügyben vagy ügycsoportban nem a gyermek érdekeinek megfelelően gyakorolná, vagyonkezelői jogát a városi gyámhivatal megvonhatja.

A szülők a gyermek pénzét és értéktárgyait, amennyiben azokat a rendes vagyonkezelés szabályai szerint folyó kiadásokra vagy egyéb okból készen tartani nem kell, kötelesek a gyámhatósághoz beszolgáltatni. E felett rendelkezniük csak a városi gyámhivatal jóváhagyásával, a kiskorú érdekében lehet.

A városi gyámhivatal megengedheti a gyermek vagyonának meghatározott részletekben való igénybevétele, akkor, ha a szülők nem képesek a gyermeket saját megélhetésük veszélyeztetése nélkül eltartani.

A törvényes képviselő kezeihez kiutalt gyermektartásdíj vagy megelőlegezett gyermektartásdíj felhasználását a városi gyámhivatal indokolt esetben ellenőrizheti.

A gyermek nagykorúságakor kötelesek számadással együtt a gyermeknek saját vagyonát kiadni.

Városi gyámhivatal jóváhagyása szükséges a szülő jognyilatkozatának érvényességéhez, ha a jognyilatkozat:

- a gyermeket megillető tartásról történő lemondásra,
- a gyermeket örökösödési jogviszony alapján megillető jogra vagy kötelezettségre,
- a külön is visszautasítható vagyontárgyak öröklésének visszautasítására,

- a gyermek ingatlantulajdonának átruházására vagy bármely módon történő megterhelésére vonatkozik, ide nem értve azt az esetet, amikor az ingatlan ellenérték nélküli megszerzésével egyidejűleg kerül sor haszonélvezet alapítására,
- a gyermek tulajdonában álló ingatlanon vagy tulajdoni hányadon az építető részére tulajdonszerzést jelentő építési, épületbővítési vagy más értéknövelő beruházás engedélyezésére,
- a gyermek tulajdonában lévő ingatlanon vagy ingatlantulajdoni hányadon álló felépítmény teljes vagy részleges bontásának engedélyezésére,
- a gyermek lakásbérleti szerződésének közös megegyezéssel történő megszüntetésére vagy lakáscseréjéhez történő hozzájárulás megszerzésére,
- a gyermek által kötött tartási vagy életjáradéki szerződésre,
- a gyermek személyes tulajdonát képező, százezer forint értéket meghaladó mértékű ingó és készpénzvagyonát érintő jogügyletre,
- a gyermek tulajdonát képező - 100 ezer forint értéket meghaladó - értékpapírt, üzletrészt, részvényt érintő jogügyletre,
- a gyermek beszolgáltatott vagyonára,
- a gyermek részére ígért vagy adott ajándék visszautasítására vonatkozik.

A városi gyámhivatali eljárás részletes szabályait LÁSD: Gyámság-gondnokság cím alatt: "Közös szabályok a törvényes képviselő vagyonkezelési jogáról" részben.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Csjt. 79-87. §, Gyvt. 114.§ c) és 116.§ a), c) és d) pontok, Gyer. 24-25. §, 146-155. §

Egyezség jóváhagyása és a kapcsolattartás szabályozása

Hatáskör:

1. BÍRÓSÁG, HA:

- házasság felbontása és/vagy gyermekelhelyezés iránt per van folyamatban,
- a kapcsolattartás kérdésében a bíróság döntött, két éven belül e döntés megváltoztatására,
- a szülői felügyeleti jogától megfosztott szülő és gyermek kapcsolattartásának szabályozására a szülői felügyeletet megszüntető perben.

2. VÁROSI GYÁMHIVATAL DÖNT, HA:

- nincs bontó-, vagy gyermek elhelyezési per folyamatban, de a különélő szülők nem tudnak megegyezni, ill. a szülők és a gyám között vita van,

- a bírói döntés jogerőre emelkedése óta két év már eltelt,
- nagyszülő és/vagy egyéb jogosultak gyermekkel való kapcsolattartásáról ,
- a családból kiemelt, gyámság alatt álló gyermek szülőjével való kapcsolattartásáról ,
- a vér szerinti szülő és a családba fogadott gyermek közötti kapcsolattartás szabályozásáról,
- az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek kapcsolattartásáról a gyermekotthon házirendjére, valamint a nevelőszülői család tiszteletben tartására figyelemmel.

Formái:

- folyamatos: a gyermek elvitelével vagy a lakóhelyén,
- időszakos: a gyermek elvitelével vagy a lakóhelyén,
- levelezés,
- telefonkapcsolat,
- ajándékozás,
- csomagküldés.

Fogalom meghatározás:

- "folyamatos kapcsolattartás": visszatérően, rendszeres időközökben ismétlődik
- "időszakos kapcsolattartás": rendkívüli kapcsolattartás (kettős ünnepek, iskolai szünetek)

Kapcsolattartásra, illetve a kérelem előterjesztésére jogosultak:

- a különélő szülők,
- nagyszülő,
- nagykorú testvér, HA a kapcsolattartásra jogosult szülő (nagyszülő) nem él vagy tartósan akadályozva van a kapcsolattartásban,
- a kapcsolattartásra jogosult szülő testvére, HA a szülő (nagyszülő) nem él vagy tartósan akadályozva van a kapcsolattartásban vagy nem gyakorolja,
- a kapcsolattartásra jogosult szülő házastársa, HA ez szülő (nagyszülő) nem él, vagy
- tartósan akadályozva van a kapcsolattartásban,
- a 14. életévét betöltött gyermek önállóan is.
- Büntetés-végrehajtási Intézetben lévő szülőnek - indokolt esetben - előmozdítható a kapcsolattartás, adható a gyerekről információ, ha ez nem veszélyezteti a gyermeket.

- Gyermekvédelmi gondoskodásban élő gyermek gyámja engedélyével más személlyel is kapcsolatot tarthat. Vita esetén a gyámhivatal dönt.

A kérelem irányulhat:

- egyezség jóváhagyására,
- kapcsolattartás szabályozására,
- szabályozott kapcsolattartás megváltoztatására (korlátozás, szüneteltetés, megvonás, újraszabályozás).

Eljárás:

Elsősorban tárgyalás keretében (ítélőképessége birtokában lévő gyermeket is meg kell hallgatni!)

1. Kapcsolattartás szabályozása egyezséggel

Az egyezségről szóló jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell:

- az időszakos és folyamatos kapcsolattartás gyakoriságát, időtartamát
- átadás-visszaadás helyét és módját
- elmaradás esetén az értesítési kötelezettséget és az elmaradt kapcsolattartás pótlását
- szükség esetén az egyéb kapcsolattartási formákat
- tájékoztatást a kapcsolattartási jog korlátozásának, szünetelésének, megvonásának okairól, következményeiről

2. Kapcsolattartás szabályozása határozattal. A határozat kétféle lehet:

a) kapcsolattartást szabályozó,

b) kérelmet elutasító, ha a kapcsolattartásra jogosult szülő:

- súlyosan veszélyezteti a gyermek testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését
- szülői kötelezettségeit saját hibájából tartósan nem teljesítette vagy elhanyagolta és nem változtatott ezen a magatartásán.

A kapcsolattartás újraszabályozása

A kapcsolattartás korlátozása, szünetelése és megszüntetése

A már megállapított kapcsolattartás újraszabályozása:

1. A megállapított kapcsolattartási jog (forma, gyakoriság, időtartam tekintetében) korlátozása, ha a kapcsolattartásra jogosult szülő jogával visszaél:

- a gyermek sérelmére
- a másik szülő vagy a gyermeket nevelő személy sérelmére

2. A megállapított kapcsolattartási jog szünetelése, ha a kapcsolattartásra

jogosult szülő jogával súlyosan visszaél:

- a gyermek sérelmére
- a másik szülő vagy a gyermeket nevelő személy sérelmére

A szüneteltetés és korlátozás leghosszabb időtartama 6 hónap, különösen súlyos visszaélés esetén 1 év!

3. A megállapított kapcsolattartási jog kérelemre történő megvonása, ha a kapcsolattartásra jogosult szülő jogával súlyosan visszaél:

- a gyermek sérelmére
- a másik szülő vagy a gyermeket nevelő személy sérelmére
- és ezzel a gyermek nevelését és fejlődését súlyosan veszélyeztette.

Az újraszabályozás során, ha indokoltnak látszik, a kapcsolattartási jog:

- korlátozása,
- szüneteltetése,
- megvonása

a régi határozat végrehajtását az új határozat jogerőre emelkedéséig fel lehet függeszteni. Újraszabályozás során feloldható a korlátozás, szüneteltetés, megvonás, HA már ezek okai megszűntek.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Csjt. 92. §, Gyvt. 107. § c) pont, 114. § a)-b) pont, Gyer. 27-33. §

A kapcsolattartást szabályozó (vagy egyezséget jóváhagyó) bírósági vagy gyámhatósági határozat végrehajtása

Ügyleírás:

Abban az esetben, ha a határozatban foglaltaknak a kötelezett szülő szándékosan és ismételten nem tesz eleget, a városi gyámhivatal: lefolytatja a bizonyítási eljárást, melynek során megállapítja, hogy mely időpontban kinek a hibájából maradt el a kapcsolattartás. Amennyiben a gondozó szülő hibájából:

- 1) Határozatban figyelmezteti (benne: felhívás a jogellenes magatartás megszüntetésére, és a jogellenes magatartás következményeire)
- 2) A figyelmeztetést követő 1 éven belül bírságot szab ki alkalmanként maximum 100 000 Ft-ig.
- 3) A bírság adók módjára történő behajtásáról az illetékes jegyző gondoskodik, és erről értesíti a városi gyámhivatalt.
- 4) A kapcsolattartás többszöri, szándékos akadályozása és a gyermek súlyos veszélyeztetettsége esetén elhelyezés megváltoztatása iránti per indításának van helye.

5) A mulasztó fél a jogosult igazolt költségeit kell megtéríteni.

6) Szükség esetén a gyermek védelembevételét kezdeményezi gyámhivatal.

A végrehajtási eljárásban hozott határozatok ellen fellebbezésnek van helye, bíróság általi felülvizsgálatnak nincs.

Gyámság

Gyámrendelés csak akkor lehetséges, ha a gyermek nem áll szülői felügyelet alatt.

Gyámrendelés esetei:

- szülők meghaltak
- a bíróság megszüntette a szülők szülői felügyeleti jogát
- cselekvőképtelenné vagy korlátozottan cselekvőképessé váltak
- ismeretlen helyen vagy ténylegesen akadályozva vannak
- a gyermeket a bíróság harmadik személynél helyezte el
- a városi gyámhivatal a gyermeket átmeneti vagy tartós nevelésbe vette
- a városi gyámhivatal a gyermek családba fogadásához hozzájárult a városi gyámhivatal a gyermeket ideiglenesen elhelyezte (más személynél, gyermekotthonban stb.), és per van folyamatban a szülői felügyeleti jog megszüntetése, ill. a gyermek elhelyezése tárgyában
- a szülő 6 hetesnél fiatalabb gyermeke ismeretlen személy általi örökbefogadásához hozzájárult (hivatásos gyámot kell rendelni, ha a gyermeket ideiglenesen a leendő örökbe fogadó szülőnél helyezték el!)
- a szülő a gyermeke ismert személy általi örökbefogadásához hozzájárult kivéve a házastársi örökbefogadást. (Az örökbe fogadni szándékozó személyt kell gyámul kirendelni, ha erre alkalmas).

Kezdeményezésre kötelezettek, ill. jogosultak:

- Gyermek hozzátartozói:
 - vér szerinti és örökbe fogadó szülők
 - szülő házastársa
 - szülő testvére
 - nagyszülő és annak házastársa, testvére
 - dédszülő
 - testvér és annak házastársa
 - saját gyermek

- Bíróság, anyakönyvvezető, hagyatéki leltározást végző, egyéb államigazgatási feladatot ellátó szervek
- Bármely más szerv vagy személy
- Városi gyámhivatal hivatalból

Az alkalmazott jogszabályok:

- Csjt. 93-110. §, Gyer. 127-130. §, 140-143. § és 146-162. §

Gyám kirendelése

Eljárás menete:

1. Jelzés a gyámrendelés szükségességéről
2. Gyámrendelés okának vizsgálata
 - kinek a gondozásában áll a gyermek, személye és körülményei alkalmasak-e a gyermek ellátására, gyámi tisztt viselésére
 - van-e nevezett gyám vagy a gyámságból kizárt személy
 - van-e alkalmas hozzátartozó, aki gyámként kirendelhető
 - van-e a gyermeknek vagyona és azt ki kezeli
 - van-e másik szülő és az alkalmas-e a szülői felügyeleti jog gyakorlására
3. Beszerzendők:
 - gyámrendelésre okot adó okiratok (szülők halotti anyakönyvi kivonatának másolata, bírói ítélet stb.)
 - gyermek születési anyakönyvi kivonatának másolata
 - a gyermek ingó és ingatlan vagyonáról készült leltár értékhatártól függetlenül
4. Meghallgatás:
 - szülőt vagy más törvényes képviselőt
 - gondozót
 - gyermeket, ha ítélőképessége birtokában van
 - szükség szerint a gyermek más közeli hozzátartozóját
 - kirendelendő gyámot
 - szükség szerint pszichológiai véleményt lehet kérni és a jövedelemigazolásokat is be lehet szerezni.
5. Annak vizsgálata, hogy a kirendelendő gyám viselhet-e gyámságot és személyiségénél fogva alkalmas-e a tisztség ellátására
 - Ha nevezett gyám van, elsősorban őt kell kirendelni. Nem lehet kirendelni,

ha nem viselhet gyámságot, akadályoztatva van a gyámság gyakorlásában, vagy ha kirendelése veszélyeztetné a kiskorú érdekeit.

- Ha a két szülő más-más gyámot nevezett meg, a városi gyámhivatal határoz, hogy melyik a legalkalmasabb.
- Ha nincs nevezett gyám, gyámság ellátására alkalmas rokon, vagy hozzátartozó. Ha ilyen nincs, azt kell kirendelni, akinél a gyermeket a városi gyámhivatal ideiglenesen, a bíróság "véglegesen" elhelyezte, vagy aki a gyermeket családba fogadta.
- Ha a testvéreknek nem közös gyámjuk lesz és osztatlan közös tulajdonuk van, a gyámok közül ki kell jelölni azt, aki ezt a vagyont kezeli. Erről való döntés előtt meg kell hallgatni a gyámokat.

6. Határozathozatal

Gyámság megszűnik:

- a gyámolt halála esetén
- nagykorúság elérésével
- szülői felügyelet alá kerüléssel

Gyám tisztsége megszűnik:

- gyámság megszűnésével
- felmentéssel, elmozdítással

Gyám felmentése:

- gyám alkalmatlansága esetén
- gyám kéri fontos okból
- utólag keletkezik olyan akadály, amely miatt a gyám nem viselhet gyámságot
- a gyermeket a városi gyámhivatal máshol helyezte el
- megszűnik a gyermekotthon vezetőjének megbízatása

Gyám elmozdításának okai:

ha a gyám

- jogaival visszaél
- kötelességét elhanyagolja
- méltatlanná válik a gyámi tisztt betöltésére
- Ha alaposan feltételezhető, hogy a gyámot el kell mozdítani tisztségéből és a késedelem veszéllyel jár, azonnali hatállyal fel lehet gyámi tisztségéből függeszteni!

Gyermekevédelmi gondoskodás alatt álló gyermek gyámsága

Előfordulás esetei:

- és tartósnevelésbe-vételnél Gyermekotthonban, nevelőszülőnél, más bentlakásos otthonban történt ideiglenes hatályú elhelyezésnél, amikor pert indított a városi gyámhivatal a szülői felügyeleti jog megszüntetése iránt
- Átmeneti

Gyámul rendelhető az a

- nevelőszülő, aki a gyámságot vállalja
- gyermekotthon vezetője
- területileg illetékes Gyermekvédelmi Szakszolgálat által kijelölt hivatásos gyám, amennyiben
- a gyermek a Szociális törvény hatálya alá tartozó fogyatékosok és pszichiátriai betegek otthonában van elhelyezve
- a nevelőszülő a gyámságot nem vállalja.

Ha a nevelőszülői hálózatot nem állami szerv működteti, a gyermek számára elsősorban a működtető által kijelölt hivatásos gyámot kell kirendelni

- a szülő hozzájárult gyermeke ismeretlen személy általi örökbefogadásához és a gyermeket a városi gyámhivatal ideiglenesen a leendő örökbe fogadó szülőnél helyezte el.

A hivatásos gyám

- legfeljebb 40 gyermek gyámja lehet egyidejűleg.
- nem lehet a városi gyámhivatal vezetője, ügyintézője és az, akinél a bíróság vagy a városi gyámhivatal a gyermeket elhelyezte
- feladatát közszolgálati jogviszony vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében látja el.
- nem kell vizsgálni sem azt, hogy viselhet-e gyámságot, sem azt, hogy alkalmas-e a gyámi tisztt betöltésére.

- Az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium speciális gyermekotthonának vezetője az otthonban elhelyezett gyermekek gyámjaul nem rendelhető!

HA a nevelőszülő vagy a gyermekotthon vezetője a gyám:

- ő a gyermek gondozója, nevelője, törvényes képviselője, vagyonának kezelője
- A nevelőszülő csak akkor vagyonkezelő, ha erre őt a városi gyámhivatal feljogosítja!

1. Gondozás-nevelés:

A városi gyámhivatal irányítása és felügyelete mellett, a Gyermekvédelmi Szakszolgálat segítségével a gyermek teljes körű ellátása. (Ha a nevelőszülő a gyám, ezt saját háztartásában végzi, nem illeti meg a gyermek elhelyezésének joga, a gyermek tartózkodási helyét ha a gyermek diákotthonban, kollégiumban van elhelyezve vagy tanulmányai folytatása, ill. üdülés céljából 30 napot meghaladóan külföldön tartózkodik, csak a városi gyámhivatal engedélyével változtathatja meg.)

2. Életpálya kijelölése:

Gyám-gyermek közösen. Ha a gyermek átmeneti nevelésben van, a szülő véleményét is ki kell kérni. Ha vita van, a városi gyámhivatal dönt.

3. Gyermek képviselője:

- Örökbefogadáshoz nem tehet hozzájáruló nyilatkozatot.
- Családi jogállásra vagy ezzel kapcsolatos perindításra csak a városi gyámhivatal jóváhagyásával tehet érvényes jognyilatkozatot.
- Otthonteremtési támogatásra és utógondozói ellátásra javaslattevő, igény benyújtásának segítése.
- Ha szakértelmet igénylő eljárásban kell közreműködni, vagy a gyermeket nem képviselheti, kérheti a városi gyámhivataltól eseti gondnok kirendelését. (A városi gyámhivatal a Szakszolgálat munkatársát - vagy ha a gyermekotthon vagy a nevelőszülői hálózatot nem állami szerv tartja fenn, ill. működteti, a működtetőnek ezzel a munkakörrel megbízott munkatársát - jelöli ki eseti gondnokul.)
- A városi gyámhivatal, ha hivatalból észleli az eseti gondnok kirendelésének szükségességét, kérelem nélkül is intézkedik a kirendelésről
- Nem minősül különleges szakértelmet igénylő ügynek a gyermeket megillető családi pótlék, iskoláztatási támogatás, árvaellátás igénylése, valamint gyámhatósági fenntartásos betétben való elhelyezése és kezelése.

4. Vagyonkezelés:

- Nem kell városi gyámhivatali hozzájárulás a mindennapi élet szokásos szükségleteit biztosító kisebb jelentőségű szerződések megkötéséhez.
- A gyermek keresményét nem lehet a nevelőszülői háztartás fenntartására felhasználni.
- A gyermek vagyonát leltár alapján kell átvenni.
- Ha nem jogosult a gyám vagyonkezelésre a városi gyámhivatal vagyonkezelő eseti gondnokot rendel a Gyermekvédelmi Szakszolgálat - civil működtető (fenntartó) esetén az általa megjelölt - munkatársa személyében.
- Eseti, rendes, végszámadás.

5. Gyám kötelessége:

- Félévenként írásban a városi gyámhivatalhoz jelentést adni. Ha a vagyont is kezeli, évente a számadási kötelezettsége is fennáll. Működése során felmerült kiadásainak megtérítését a gyermektől nem igényelheti.

- Ha a városi gyámhivatal a gyámot elmozdítja, vagy azonnali hatállyal felfüggeszti
- akkor azonnal új gyámot kell kirendelni és ha kell, új gondozási helyet is meghatároz.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Csjt. 98. §, Gyvt. 84-91. §, Gyer. 127. § (1) bek. h) pont, (3) bek., 128. § (3) bek.

Gondnokság

Fogalom meghatározás:

- Korlátozottan cselekvőképes: az a nagykorú, akit a bíróság ilyen hatállyal gondnokság alá helyezett (akinek ügyei viteléhez szükséges belátási képessége pszichés állapota, szellemi fogyatkozása vagy szenvedélybetegsége miatt általános jelleggel, ill. egyes ügycsoportok vonatkozásában tartósan vagy időszakonként visszatérően nagymértékben CSÖKKENT)
- Cselekvőképtelen: az a nagykorú, akit a bíróság cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezett (akinek ügyei viteléhez szükséges belátási képessége pszichés állapota vagy szellemi fogyatkozása miatt tartósan, TELJES mértékben HIÁNYZIK).
- Ha a bíróság ugyanilyen okból kiskorút helyez gondnokság alá, hatálya a nagykorúság elérésével áll be, de a kiskorú már a határozat jogerőre emelkedésével cselekvőképtelenné válik.

A korlátozottan cselekvőképes jognyilatkozata:

- érvényességéhez általános jelleggel, ill. a bíróság ítéletében meghatározott ügycsoportok tekintetében törvényes képviselőjének beleegyezése vagy utólagos jóváhagyása szükséges.

FIGYELEM:

- ha a belátási képesség korlátozottsága csak részleges, a gondnokolt minden olyan ügyben önállóan érvényes jognyilatkozatot tehet, amely ügycsoport tekintetében a bíróság a cselekvőképességet korlátozó ítéletben a gondnokolt cselekvőképességét nem korlátozza
- a gondnok-gondnokolt közti vita esetén a városi gyámhivatal dönt
- amennyiben cselekvőképessé válik a korlátozottan cselekvőképes személy, függő jognyilatkozatának érvényességéről maga dönt.

NEM SZÜKSÉGES a törvényes képviselő hozzájárulása:

- A mindennapi élet szokásos szükségleteinek fedezése körébe tartozó kisebb jelentőségű szerződésekhez.
- Munkaviszonyából, munkaviszony jellegű jogviszonyból, társadalombiztosítási, szociális és munkanélküli ellátásból származó jövedelme 50% alatti rendelkezéshez.
- E jövedelem 50%-a erejéig való kötelezettségvállaláshoz.
- Olyan szerződések kötéséhez, amelyekkel kizárólag előnyt szerez.
- Olyan személyes jellegű nyilatkozat megtételéhez, amelyre jogszabály feljogosítja.
- A korlátozottan cselekvőképes gondnokolt közokiratban feljogosíthatja a gondnokot, hogy helyette és nevében általános jelleggel eljárjon kivéve azokat, amelyekhez nem szükséges a gondnok hozzájárulása vagy beleegyezése, illetve azokat, amelyekben jogszabály saját nyilatkozatát kívánja meg.

Ez a felhatalmazás csak akkor érvényes, ha ahhoz a gondnok is hozzájárult. Ezt a jognyilatkozatát a gondnokolt teljes bizonyító erejű magánokirattal bármikor visszavonhatja. A gondnokot erről tájékoztatnia kell.

A gondnok a korlátozottan cselekvőképes gondnokoltja helyett felhatalmazás hiányában is eljárhat azonnali intézkedést igénylő esetekben.

A VÁROSI GYÁMHIVATAL JÓVÁHAGYÁSA KELL a törvényes képviselő jognyilatkozatának érvényességéhez, ha az

- a korlátozottan cselekvőképes tartására,
- örökösödési jogviszony alapján megillető jogra vagy kötelezettségre,
- ingatlan tulajdonának átruházásához vagy bármely módon történő megterhelésére
- ide nem értve azt az esetet, amikor az ingatlan ellenérték nélküli megszerzésével egyidejűleg kerül sor haszonélvezet alapítására
- a gyámhatóság felhívására beszolgáltatott pénzzel, értékpapírral, értéktárgyakkal való rendelkezésre
- a gondnokot kirendelő határozatban megállapított összeggel, de legalább 50 ezer forintot meghaladó egyéb vagyontárggyal, vagyoni értékű joggal való rendelkezésre
- vagyoni hozzájárulása 50%-át, de legalább 100 ezer forintot meghaladó kötelezettségvállalásra (feltéve, hogy a gondnokolt gazdálkodó szervezet tagja)

vonatkozik.

- Nincs szükség a városi gyámhivatal hozzájárulására, ha a bíróság ítéletében a

cselekvőképességet korlátozó gondnokság alá helyezett személy cselekvőképességét ezen ügyekben tett jognyilatkozatok tekintetében nem korlátozta.

A cselekvőképtelen jognyilatkozata

SEMMIS, nevében törvényes képviselője jár el, kivéve a csekély jelentőségű szerződéseket, amelyek a mindennapi életben tömegesen fordulnak elő és különösebb megfontolást nem igényelnek.

- A gondnoknak a cselekvőképtelen gondnokoltat döntései meghozatala előtt meg kell hallgatnia és lehetőség szerint figyelembe kell vennie kívánságát, ha a gondnokolt vélemény nyilvánításra képes. A gondnok elmozdításának oka lehet az, ha ezt a kötelezettségét folyamatosan elmulasztja.

Nincs szükség a városi gyámhivatal jóváhagyására bírósági vagy közjegyzői határozattal elbírált jognyilatkozat érvényességéhez.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Ptk. 14-16/A. §

Cselekvőképességet érintő gondnokság és a gondnok kirendelése

A városi gyámhivatali eljárás kezdeményezésre jogosultak:

- Hozzá tartozók.
- Bárki aki a gondnokkirendelés szükségességét észleli
- Városi gyámhivatal hivatalból.

Gondnokság alá helyezési perindításra jogosultak:

- gondnokság alá helyezendő házastársa
- egyeneságbeli rokona,
- testvére,
- városi gyámhivatal, amennyiben a fentiek a pert a városi gyámhivatal felhívását követő 60 napon belül nem indítják meg, vagy zárgondnok, ill. ideiglenes gondnok kirendelésére került sor,
- ügyész.

Ideiglenes gondnok, ill. zárlat elrendelésére és zárgondnok kirendelésére jogosult:

- városi gyámhivatal.

Városi gyámhivatali eljárás menete:

1. Kérelem, bejelentés
2. Gondnokkirendelés okának vizsgálata (orvosi szakvélemény szükséges hozzá)
3. Van-e nevezett gondnok
4. Annak vizsgálata, hogy van-e olyan hozzátartozó, rokon aki kirendelhető gondnoknak
5. A gondnokság alá helyezendő kinek a gondozásában áll
6. Van-e vagyona a gondnokság alá helyezendőnek

- Amennyiben a cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokság alá helyezés iránti perindítás indokolt és az érintett személy vagyonának védelme sürgős intézkedést igényel, a városi gyámhivatal a vagyona zárlatot rendel és ezzel egyidejűleg zárgondnokot rendel.
- Amennyiben a cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezés iránti perindítás indokolt és az érintett személy érdekeinek védelme más módon - elsősorban zárlat elrendelésével - nem lehetséges azonnali intézkedést igénylő esetben a városi gyámhivatal ideiglenes gondnokot rendel.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Ptk. 14-21. §, Pp. 121. §, Gyer. 131-135. §

Zárlat elrendelésének, ill. Zárgondnok kirendelésének szabályai

Zárlat elrendelhető:

- ingó, ingatlan vagyona
- értékpapírra
- bankszámlára
- munkabérre, nyugdíjra
- vagyoni értékű jogra stb.

1. A városi gyámhivatal a zárlat elrendelése előtt:

- meghallgatja a gondnokság alá helyezendő személyt,
- beszerzi a lakó-, vagy tartózkodási hely szerint illetékes vagy a gyógykezelést ellátó pszichiátriai gondozó intézet, ill. ideg- és elmegyógyintézet szakvéleményét,
- környezettanulmányt készít a gondnokság alá helyezendő lakásán,

- leltároztatja a gondnokság alá helyezendő vagyont,
- beszerzi azokat a dokumentumokat, amelyre a zárlatot elrendelte (nyugdíj törzsszám, folyószámla, betétkönyv száma, ingatlan helyrajzi száma stb.).

2. Határozat meghozatala a zárlat elrendeléséről, benne zárgondnok kirendelése

- a határozat azonnal végrehajtható, ellene nincs fellebbezésnek helye!

Zárgondnokként lehet kirendelni:

- minden cselekvőképes, nagykorú személyt aki elvállalja a zárgondnoki tisztelet. Közülük - alkalmasságuk esetén - azt kell kirendelni:
- akit a gondnokság alá helyezendő közokiratban megnevezett
- a gondnokság alá helyezendővel együtt élő házastársat
- a gondnokság alá helyezendő szüleit - vagy az általuk közokiratban vagy végrendeletben megnevezett személyt
- hivatásos gondnokot.
- A felsorolás egyben sorrendiséget is jelent. Nem lehet zárgondnokul kirendelni azt, - a hivatásos gondnok kivételével - akinek a személye ellen a gondnokság alá helyezendő kifejezetten tiltakozik!

3. A határozat megküldése a bírósághoz 8 napon belül a gondnokság alá helyezés iránti keresettel együtt. A Bíróság 30 napon belül dönt a megszüntetésről, ill. a fenntartásról.

4. Amennyiben a zárlat ingatlantulajdonra vonatkozik, e tény bejegyeztetése az ingatlan-nyilvántartásba.

5. Zárgondnoknak a vagyon leltárral való átadása.

Zárgondnok működésének ideje:

- kezdete: a határozatban megjelölt időpont,
- vége: zárlat feloldásáig vagy a per jogerős befejezését követő gondnokrendelésig, ill. a bíróság a zárgondnok kirendelésének felülvizsgálata során azt megszünteti.

Zárgondnok feladata:

- ingatlant a rendes gazdálkodás szerint kezeli, ha lehet hasznosítja
- a hasznosítás bevételeiből fedezi az ingatlan fenntartási költségeit
- ingóságok megőrzéséről gondoskodik
- pénzt gyámhatósági fenntartásos betétbe helyezi
- kulturális javakat múzeumba, letétbe helyezi
- személyes tulajdon szokásos tárgyain túli ékszert, ezüst, arany, platina tárgyakat OTP-nél letétbe helyezi

- gazdálkodásról, ingatlan jövedelméről elszámol.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Ptk. 18. §, Pp. 308-308/A-B. §, Gyer. 139. §

Ideiglenes gondnokrendelés szabályai

1. Az ideiglenes gondnok kirendelése előtt a városi gyámhivatal:

- beszerzi a lakó vagy tartózkodási hely szerint illetékes, vagy a gyógykezelést ellátó pszichiátriai gondozó intézet, ill. ideg- és elmegyógyintézet szakvéleményét
- meghallgatja a gondnokság alá helyezendő személyt
- környezettanulmányt készít a gondnokság alá helyezendő lakásán
- leltároztatja a gondnokság alá helyezendő vagyonát

2. Határozathozatal (Azonnal végrehajtható, ellene fellebbezésnek helye nincs!)

benne:

megjelölni azokat az ügycsoportokat, amelyekben az érintett személy helyett az ideiglenes gondnok járhat el.

3. A határozat megküldése a bírósághoz 8 napon belül a gondnokság alá helyezés iránti keresettel együtt. A Bíróság 30 napon belül dönt a megszüntetésről, ill. a fenntartásról

Ideiglenes gondnokként lehet kirendelni:

- minden cselekvőképes, nagykorú személyt aki elvállalja az ideiglenes gondnoki tisztelet. Közülük - alkalmasságuk esetén - azt kell kirendelni:
- akit a gondnokság alá helyezendő közokiratban megnevezett
- a gondnokság alá helyezendővel együtt élő házastársat
- a gondnokság alá helyezendő szüleit - vagy az általuk közokiratban vagy végrendeletben megnevezett személyt
- hivatásos gondnokot.

Az ideiglenes gondnok jogkörének terjedelme:

- a városi gyámhivatali határozatban megjelölt ügycsoportok tekintetében a gondnokság alá helyezendő személyét és vagyonát érintő érdekeinek

védelmére DE

- a városi gyámhivatal előzetes jóváhagyásával ezen felül is megtehet minden olyan intézkedést, amellyel a gondnokság alá helyezendőt károsodástól óvja meg.
- amennyiben a gondnokság alá helyezendőt bentlakásos szociális intézménybe kell elhelyezni, ez irányú jognyilatkozatát az ideiglenes gondnok csak a bíróságnak az ideiglenes gondnokrendelés fenntartásáról rendelkező jogerős végzése után teheti meg.

Az ideiglenes gondnok működésének ideje:

- kezdete: a határozatban megjelölt időpont
- vége: a gondnoksági per jogerős befejezését követő gondnokrendelésig, ill. ha a bíróság az ideiglenes gondnok kirendelésének felülvizsgálata során azt megszünteti

Az alkalmazott jogszabályok:

- Ptk. 18/A. §, Pp. 308-308/A-B. §, Gyer. 135. §

Gondnokság (perindítás, gondnokrendelés)

- Amennyiben a gondnokság alá helyezési per megindítása szükséges és nem intézkedett a városi gyámhivatal zárgondnok, ill. ideiglenes gondnok kirendeléséről, a gondnokság alá helyezett házastársának, hozzátartozójának, testvérének felhívása a per 60 napon belüli megindítására
- Perindítás abban az esetben, ha a jogosultak perindításra való felhívása eredménytelen maradt

A gondnokság alá helyezés iránti keresetlevél tartalma:

- Pp. 121. §-ában foglaltak +
- a gondnokság alá helyezendő ingatlantulajdon helyrajzi száma
- nyugdíja esetén a nyugdíjfolyósítási törzsszám
- betétben elhelyezett pénz esetén a betétkönyv vagy folyószámla száma
- olyan tanúk megjelölése (név és lakcím), akik ismerik a gondnokság alá helyezendő magatartását, életvitelét
- korlátozó cselekvőképességet érintő gondnokság esetén azt is meg kell jelölni, hogy a cselekvőképesség általános, vagy részleges korlátozását kéri-e a felperes.

HA részleges korlátozásra irányul a kereset, meg kell jelölni a javasolt ügycsoportokat is. Ezek különösen:

- a társadalombiztosítási, szociális és munkanélküli ellátás igénylése, ill. az azzal, valamint a munkaviszonyból és munkaviszony jellegű jogviszonyból származó jövedelem 50%-a feletti résszel való rendelkezés
- az ingó és ingatlan vagyonnal kapcsolatos rendelkezési jog
- a családi jognyilatkozatok megtétele (házassági vagyonjoggal, származás megállapításával kapcsolatos jognyilatkozat megtétele, a gyermek nevének meghatározása és annak megváltoztatása, a gyermekének örökbefogadásához való hozzájárulás)
- tartási kötelezettséggel kapcsolatos vagyoni döntés meghozatala
- a lakásbérlettel kapcsolatos jognyilatkozat megtétele (a szerződés megkötése, ill. felbontása)
- örökösödési ügyek
- bentlakásos szociális intézetben történő elhelyezéssel kapcsolatos jognyilatkozatok
- az egészségügyi ellátással összefüggő jogok gyakorlása
- a tartózkodási hely meghatározása

A keresetlevélhez mellékelni kell:

- a gondnokság alá helyezendő születési anyakönyvi kivonat másolatát KIVÉVE ha azt külföldről kell beszerezni
- az elmeállapotára vonatkozó szakorvosi véleményt
- a tulajdonában lévő ingatlanok tulajdoni lapját
- a lakóhelyén készített környezettanulmányt

(Ha a keresetet a perindításra jogosult hozzátartozó terjeszti elő NEM KELL mellékelni a környezettanulmányt, szakorvosi véleményt, ill. a születési anyakönyvi kivonatot)

Jogerős bírói ítélet után gondnokkirendelő határozat meghozatala.

Gondnokként lehet kirendelni:

- minden cselekvőképes, nagykorú személyt, aki elvállalja a gondnoki tisztelet és alkalmas a gondnoki tisztelet ellátására.

Gondnok kiválasztásának szempontjai: (ez egyben sorrendiséget is jelent)

- akit a gondnokság alá helyezett még cselekvőképes állapotban közokiratban

- kijelölt, VAGY a gondnokság alá helyezést követően megjelölt,
- együttélő házastársat, HA ilyen nincs, vagy kirendelése nem áll a gondnokolt érdekében,
 - azt, aki az alább felsoroltak közül a gondnokság ellátására az összes körülmény figyelembevételével a legalkalmasabbnak mutatkozik :
 - a gondnokolt szüleit,
 - a szülők által haláluk esetére közokiratban vagy végrendeletben megnevezett személyt,
 - más hozzátartozókat, akik a személyes gondoskodást is el tudják látni,
 - hivatásos gondnokot.

A hivatásos gondnok:

A városi gyámhivatal székhelye szerinti önkormányzat által közszolgálati jogviszonyban, munkaviszonyban vagy egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyban foglalkoztatott, büntetlen előéletű, előírt képesítéssel rendelkező személy.

Egy hivatásos gondnok maximum 30 gondnokoltat láthat el egyidőben.

NEM LEHET GONDNOKUL KIRENDELNI:

- akinek személye ellen a gondnokság alá helyezett kifejezetten tiltakozik (kivéve a hivatásos gondnokot)
- a szociális, egészségügyi, nevelési, oktatási, gyermekjóléti vagy gyermekvédelmi intézmény dolgozóját az intézményben élő gondnokolt számára
- a területi egészségügyi-szociális szolgáltatás dolgozóját a gyógyítása-gondozása alatt lévő gondnokolt számára
- a városi gyámhivatal ügyintézőjét a városi gyámhivatal előtt folyó gondnoksági ügyekben
- azt, aki a gondnokolttal tartási, életjáradéki vagy öröklési szerződést kötött.

A gondnok - általános jelleggel, ill. a cselekvőképességet korlátozó gondnokság alá helyezést kimondó bírósági határozatban megjelölt ügyekben - a gondnokság alá helyezett személy vagyonának kezelője és törvényes képviselője.

TÖBBES GONDNOKRENDELÉS

Akkor lehetséges, ha:

- a gondnokság alá helyezett személy mindkét szülője, ill. két közeli hozzátartozója vállalja a gondnokságot
- a gondnokolt vagyonának kezelése, ill. egyes más ügyeinek intézése külön szakértelmet igényel

- Amennyiben a városi gyámhivatal több gondnokot rendel egy gondnokolt részére, a kirendelő határozatban pontosan meg kell határozni gondnokonként az ellátandó feladatkört.

HELYETTES GONDNOKRENDELÉS

A kirendelt gondnok helyettesítésére távolléte vagy akadályoztatása esetére.

- Minden olyan ügyben dönthet, amelyben a gondnok fel van jogosítva, de csak akkor, ha azonnali intézkedésre van szükség.

A gondnokság alá helyezés megszüntetése

Hatáskör:

Bíróság

A bíróság megszünteti a cselekvőképességet érintő gondnokságot, ha elrendelésének oka már nem áll fenn.

Perindításra jogosultak:

- a gondnokság alatt álló maga
- a gondnokság alatt álló házastársa, egyenes ágbeli rokona, testvére
- a gondnok
- a városi gyámhivatal
- az ügyész

A városi gyámhivatal akkor indít pert, ha a gondnokság alá helyezés fenntartása már nem indokolt és a megszüntetés iránti pert az erre jogosultak nem kezdeményezték. Erre a kötelező felülvizsgálati idő előtt is sor kerülhet!

A keresetlevél tartalmára és a csatolandó dokumentumokra vonatkozó szabályok megegyeznek a perindításnál leírtakkal.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Ptk. 21. § (1)-(3) bek, Pp. 121. §, Gyer. 144. § (4) bek., 145. § (1)

Közös szabályok a törvényes képviselő vagyonkezelési jogáról

Vonatkozik:

- szülőre,
- gyámra,
- gondnokra.

1. Gyám és gondnok a gyermek vagyonát a hagyatéki leltározásra vonatkozó szabályok alapján elkészített leltárral veszi át.
2. Gondnok jognyilatkozatának érvényességéhez szükséges városi gyámhivatali jóváhagyás, hozzájárulás körét lásd: "Gondnokság" cím alatt.
3. A gyám és gondnok személyében bekövetkező változás esetén az új gyám, ill. gondnok a gyermek vagy a gondnokság alatt álló személy vagyonát, a városi gyámhivatal végszámadást elfogadó határozata alapján veszi át.
4. Pénz és értéktárgy szülőkre és gondnokokra vonatkozó beszolgáltatási kötelezettsége akkor áll fenn, ha a gyermek, ill. gondnokolt pénzét és értéktárgyait a rendes vagyonkezelés szabályai szerint folyó kiadásokra vagy egyéb okból nem kell készen tartani.

Beszolgáltatási kötelezettség esetén

- pénzt: a városi gyámhivatal székhelye szerint illetékes hitelintézetnél nyitott gyámhatósági fenntartásos betétben, forint folyószámlán vagy devizaszámlán,
- muzeális értéket: illetékes múzeumba letétként,
- személyes tulajdon szokásos tárgykörébe nem tartozó ékszereket, ezüst-, arany-, platinatárgyakat, drágaköveket az OTP és Kereskedelmi Bank Rt.-nél letétként kell elhelyezni.

5. Felhasználás: csak városi gyámhivatali engedéllyel!

A városi gyámhivatal köteles értesíteni a letéteket kezelőket a törvényes képviselő személyében vagy az illetékességben történt változásról.

Pénz felhasználása:

1. A gyámi fenntartásos betétben elhelyezett pénznek államilag garantált értékpapírba, biztosítási kötvénybe, ingó, ingatlanvagyonba való befektetését akkor lehet engedélyezni, ha az a gyermek vagy a gondnokolt érdekében áll.
2. A szociális és gyermekvédelmi intézményekben elhelyezett gondnokolt, ill. gyermek esetében nem lehet felhasználni a pénzt az intézményi költségek fedezésére (gyermek esetén a zsebpénz, gondnokolt esetén a személyi térítési díj és a költőpénz kivételével).
3. Hivatásos gyám, ill. szociális intézményben elhelyezett gondnokolt gondnoka városi gyámhivatali engedéllyel tartós fogyasztási cikk vásárlására vagy egyéb olyan szükségleteire, amelyet az ellátó intézmény nem köteles biztosítani, ill. a gyermek képességeinek fejlesztésére, jelentősebb vagyoni érték megszerzésére felhasználhat a pénzből.

Ingotlan vagyonnal kapcsolatban:

1. A gyámság vagy gondnokság alatt álló ingatlantulajdonát vagy bérleményét hasznosítani kell (ha lehet), a hasznosításból befolyt pénzből kell fedezni

annak fenntartását.

2. Amennyiben nem lehetséges a hasznosítás vagy az abból befolyt összeg nem elegendő az állag megóvására, a városi gyámhivatal az önkormányzatnál kezdeményezi a lakásfenntartási vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítását.

3. Városi gyámhivatali jóváhagyás kell:

- lakáscseréhez,
- lakásbérletről való lemondáshoz,
- ingatlan elidegenítéséhez, cseréjéhez,
- ingatlan megterheléséhez (pl. Jelzáloggal)
- közös tulajdon megszüntetéséhez,
- értékes ingó dolgok elidegenítéséhez.

A törvényes képviselő kérelméhez csatolja:

- az ingatlanra vonatkozó szerződés egy eredeti és három másolati példányát,
- 3 hónapnál nem régebbi adó- és értékbizonyítványt vagy az ingatlanközvetítésre feljogosított bármely szerv értékbecslését, kivéve, ha az ingatlan értékét az illetékhivatal 6 hónapnál nem régebben már megállapította,
- az ingatlan 15 napnál nem régebbi tulajdoni lapjának másolatát,
- elvi telekmegosztási engedélyt, a megosztás után kialakításra kerülő ingatlanrészekre vonatkozó értékbecslést, ha a kérelmet a közös tulajdon megállapodás alapján történő megszüntetésének jóváhagyása iránt nyújtották be.

A jóváhagyást akkor lehet megadni, ha a gyermek vagy gondnokság alá helyezett személy lakhatása megfelelően biztosítva van, ill. a jogügylet a gyermek, gondnokolt személy érdekeit szolgálja.

A vételár megfizetésének módjai:

- egy összegben,
- több részletben. Ekkor a tulajdonjogot a vételár utolsó részlete kifizetésének időpontjáig fenntartással ruházhatják át, vagy a kötelezettség biztosítására zálogszerződést kell kötni, ill. a szerződés teljesítését készfizető kezesnek kell biztosítani.

Szerződés záradékkal való ellátása:

- ha a vételárat betétben elhelyezték,
- több részletben történő fizetés esetén, ha a kézi zálogról vagy az elzálogosított követelésről, jogról kiállított okiratot a városi gyámhivatalnál

letétbe helyezték, kezesség esetén, ha a kezes igazolja, hogy a keresete, jövedelme a kielégítéshez megfelelő biztosítékul szolgál.

Tulajdonváltozás, ill. tulajdonközösség megszűnésének bejegyzése az ingatlan-nyilvántartásba:

- ha a városi gyámhivatali jóváhagyást annak jogerőre emelkedését követően a szerződésekre
- megosztás esetén a vázrajzra rávezették.

Ingó vagyonnal kapcsolatban:

Értékpapír, személyes tulajdon szokásos tárgyai közé nem tartozó ékszerek, ezüst-, arany-, platinatárgyak, drágakövek és egyéb ingó tárgyakra (pl. autó, hajó, stb.) vonatkozó elidegenítési vagy terhelési kérelemhez mellékelni kell:

- a vagyontárgy értékesítésével hivatásszerűen foglalkozó szerv vagy személy értékbecslését.

A gondnok vagyonkezelésének a gondnokolt jólétét kell szolgálnia. A gondnok köteles a gondnokolt személyes kívánságait meghallgatni és a vagyon állagától függően a jogos igényeket lehetőség szerint teljesíteni.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Gyer. 146-162. §

Közös szabályok a gyám és a gondnok számadásával kapcsolatban

Számadás fajtái:

- rendszeres
- eseti
- vég

Számadásra kötelesek:

- hivatásos gyám
- hivatásos gondnok
- gondnok
- gyám

Nem kötelesek rendszeres számadásra

1. A gyám,

- akinek gyámoltja nem rendelkezik vagyonnal és
- a gyámolt bevételeinek havi összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét.

2. A gondnok,

- ha a gondnokoltnak nincs vagyona és
- munkaviszonyból származó jövedelmének, nyugdíjának és egyéb járadékának, (bevételeinek) együttes havi összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének háromszorosát.

Nem tekinthető vagyonnak a gondnokolt személyes szükségletét kielégítő mindennapos használati tárgyak, ha ezek összértéke nem haladja meg a kétszázezer forintot.

A. RENDSZERES SZÁMADÁS ELKÉSZÍTÉSE, CSATOLANDÓ BIZONYLATOK:

1. A számadást az előző évről kell készíteni, benyújtási határideje minden év február 15.
2. A számadás alapját a leltár, tartalmát a bevételek és kiadások képezik.
3. A bevételeket és kiadásokat külön, tételesen fel kell sorolni.
4. Csatolni kell:
 - a gyámolt vagy a gondnokolt személyes ügyeire vonatkozó jelentés (oktatásáról, neveléséről, tartásáról, egészségi állapotáról),
 - a számadásban feltüntetett tételek sorrendje szerint a bevételeket és a kiadásokat igazoló iratokat.

Amennyiben a bevételeket, ill. a kiadásokat igazoló irat benyújtása akadályba ütközik, a tételek helyességét a városi gyámhivatal egyéb módon is megállapíthatja.

Egyszerűsített számadás:

- annak a gyámnak, aki a gyámolt közeli hozzátartozója, a bevételeket és a kiadásokat nem kell tételesen felsorolni és az igazoló iratokat sem kell csatolni, ha a rendszeres jövedelem éves összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 12-szeresét;
- bizonylatok nélkül fogadhatók el az étellemezéssel és háztartással kapcsolatos költségek, feltéve, hogy azok havonkénti összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét;
- annak a gondnoknak, aki a gondnokolt közeli hozzátartozója nem kell tételesen feltüntetni a bevételeket és a kiadásokat és az igazoló iratokat sem csatolni,

HA

- a rendszeres jövedelem éves összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 24-szeresét,

VAGY HA

- a városi gyámhivatal engedélyezte, hogy a vagyont a leszámazó, ill. a gondnokolt eltartási költségeinek fedezésére igénybe vegyék,

FELTÉVE, HOGY

- az évente nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 10-szeresét;

- A számadási időszak alatt irányadó nyugdíjminimumot kell figyelembe venni.

- egyszerűsített, ill. a számadás alóli felmentés esetén is a gyám, ill. a gondnok köteles a Ptk. követelések elévülésére vonatkozó szabályai szerint a számadás alapjául szolgáló bizonyítékokat figyelembe venni. (Ez nem vonatkozik a bizonylat nélkül elszámolható költségekre.)

B. ESETI SZÁMADÁS (ELFOGADÁSÁRA A RENDSZERES SZÁMADÁS SZABÁLYAIT KELL ALKALMAZNI)

Eseti számadásra kötelezhető:

- az, akinek a városi gyámhivatal engedélyezte, hogy a gyermek vagy gondnokolt vagyonát igénybe vegye,
- az, aki rendszeres számadásra köteles,
- a gazdálkodó szervezet kiskorú vagy gondnokság alatt álló tagja, részvényese vagy kezelőjét ellátó személy akkor, ha osztalékelőleg kifizetésére került sor.

Amennyiben kiskorú gyermek vagy gondnokolt gazdálkodó szervezet tagja, a számviteli törvény szerinti beszámoló készítésére köteles, a beszámolót a vagyonkezelőnek a beszámoló elkészítését követő 30 napon belül a gyámhivatalhoz benyújtja. Elfogadásáról eseti számadásként a városi gyámhivatal dönt.

Eseti számadás megtételére:

- a gondnokolt
- a korlátozottan cselekvőképes kiskorú
- a gondnokolt és a gyermek közeli hozzátartozója
- kérésére is felszólíthatja a gyámot, gondnokot a városi gyámhivatal.

C. VÉGSZÁMADÁS

- a vagyonkezelés egész időtartamára kiterjed,
- a vagyonkezelésre jogosult gyámnak, gondnoknak a vagyonkezelői joga megszűnésekor, ill. a hagyatéki eljárás jogerős befejezését követően kell elkészítenie,
- a korábban felvett leltáron, ill. benyújtott számadásokon alapul.
- Városi gyámhivatalhoz, ha a gyámság megszűnésével a gyermek szülői felügyelet alá kerül, ha a gyám vagy a gondnok személyében történik változás.
- Volt gondnokolthoz, ill. gyámolthoz, ha a gondnokság alá helyezést a bíróság megszüntette, ha a gyámolt nagykorúságát elérte (ebben az esetben a gyám a végszámadás egy - a fiatal felnőtt aláírásával átvett példányát az illetékes városi gyámhivatalnak megküldi).
- Ha a gondnokság a gondnokolt halála miatt szűnik meg, a gondnok az örökösöknek – és nem a gyámhivatalnak – tartozik számadással.

Ha a vagyonos kiskorú önjogúvá válik, vagy ha a gondnokolt gondnokságát, ill. vagyoni ügyek tekintetében a cselekvőképesség korlátozását a bíróság megszünteti, a városi gyámhivatal haladéktalanul értesíti az önjogúvá váltat és a volt gondnokoltat, ill. gondnokoltat arról, hogy milyen ingó és ingatlanvagyonnal rendelkezik és a vagyonára vonatkozó számadást kitől kérheti. Amennyiben a gyermek szülői felügyelet alatt állt, önjogúvá válásakor őt is értesíteni kell.

Határozathozatal előtt a városi gyámhivatal

megvizsgálja:

- számadás helyességét,
- kiadások szükségességét,
- értékeli a gazdálkodás során tanúsított gondosságot.

Indokolt esetben beszerzi

- korlátozottan cselekvőképes,
- törvényes képviselő,
- hozzátartozók,
- bentlakásos intézmény vezető

észrevételeit. Ezt a felhívástól számított 15 napon belül lehet megtenni.

Ha a számadás helyes:

- a számadást határozattal kell elfogadni

BENNE:

- maradványról (felhasználásról vagy betétbe helyezésről),

- HA VÉGSZÁMADÁS, vagyonkezelés alóli felmentésről rendelkezni kell.

HA

- hiányt

- indokolatlan kiadást,

- nem megfelelő gazdálkodás eredményeként kárt

állapít meg a városi gyámhivatal, felszólítja a számadásra kötelezettet, hogy 8 napon belül az okozott kár összegét betétbe fizesse be.

HA

a kötelezett a felszólításnak nem tesz eleget, vagy vitatja az összeget vagy annak egy részét,

- a gyámhivatal pert indít a követelés érvényesítése iránt.

HA

a számadásra kötelezett a kötelezettségének nem vagy nem megfelelően tesz eleget,

- a gyámhivatal pert indít a kötelezettség megállapítása iránt (Pp. 123. §) ezzel egyidőben a szülőtől, gyámtól, gondnoktól a törvényes képviselői jogot a vagyoni ügyekre megvonja [Csjt. 87. § (2)] és

- a gyámot, gondnokot tisztségéből elmozdítja.

Ha a gyám és a gyámsága alatt álló között vitás követelések vannak, ezt is lehet bírósági úton érvényesíteni.

A számadásra kötelezett azt a kárt, melyet a gyermeknek, gondnokoltnak jogellenesen okozott, a Ptk.-nak a kártérítésre vonatkozó szabályai szerint köteles megtéríteni.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Csjt. 109-110. §, Ptk. 20/D. §, Gyer. 158-162. §

Eseti gondnok

Hatáskör:

Városi Gyámhivatal

- ha a saját eljárása során van a kirendelésre szükség

- vagy kizárólagos hatáskörébe tartozó eljárásban indokolt

JEGYZŐ

- ha erre azelőtte folyó eljárás során van szükség

- ha államigazgatási szerv, bíróság, más eljáró szerv vagy személy kéri

Illetékesség:

Lásd: Gyvt. 124. § § - apaság vélelmének megdöntésére irányuló eljárásban
Gyvt. 125. § (9) bek.: az a települési önkormányzat jegyzője, illetve az a gyámhivatal illetékes, amelynek területén a gondnok működésére szükség van.

- A kirendelt eseti gondnok csak a kirendelő határozatban megjelölt ügyben jogosult a törvényes képviselőt ellátni. A törvényes képviselő (szülő, gyám, gondnok) képviselői jogköre nem terjed ki azon ügyek ellátására amelyre az eseti gondnok kirendelése szól.

Kirendelés,

HA:

- sürgősen kell intézkedni és nincs törvényes képviselő vagy
- távollévő jogainak megóvására van szükség

Kirendelés esetei:

Gyermek, gondnokolt részére,

HA a szülő (gyám) vagy a gondnok a törvényes képviselőt nem tudja ellátni

- jogszabály által történő kizárás miatt, (pl. családi joggalás megállapítása iránti ügyben a szülő nem képviselheti gyermekét)
- gyámhatóság rendelkezése folytán,
- érdekellentét fennállása esetén,
- más tényleges akadály miatt.

Gyermek, gondnokolt részére, HA

- sürgősen kell intézkedni és nincs törvényes képviselője,
- a törvényes képviselő ismeretlen helyen tartózkodik vagy ügyei vitelében akadályozva van.

Cselekvőképes személy részére, ha

- ismeretlen helyen tartózkodik, vagy ismert helyen tartózkodik, de visszatérésében gátolva van,
- körülményei ügyei vitelében akadályozzák.

Eljárás megindítására jogosult:

- Bármely érdekelt és

- Bármely hatóság
- Hivatalból

A szülőnek, gyámnak, gondnoknak haladéktalanul be kell jelentenie, ha akár jogszabály vagy városi gyámhivatal rendelkezése folytán, akár tényleges akadály miatt nem járhat el.

Eseti gondnokként lehetőleg ügyvédet kell kirendelni, kivéve a Gyvt. 89. § (1) bekezdését.

Az eseti gondnokrendelés a gondnokolt személy cselekvőképességét nem érinti.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Ptk. 224-225. §, Ptké. 39 -43. §, Gyer. 132. §, (1) bek. c) pont, (2), (3) bek. a) pont, 133. § c)-e) pont és 136. §. bek.

Méhmagzat gondnoka

Kirendelés esetei: HA

- a születendő gyermek és törvényes képviselője között érdekellentét áll fenn,
- az anya cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes, a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat megtétele során.

Célja:

- gyermek jogainak megóvása.

Eljárás megindítására jogosultak:

- bármelyik szülő vagy nagyszülő
- ügyész
- anya lakóhelye szerinti jegyző
- városi gyámhivatal hivatalból

Eljárás menete:

- Kérelem vagy a szükségesség felmerültekor hivatalból
 - A kirendelés a gyermek születésének időpontjáig terjed!

Az alkalmazott jogszabályok:

- Ptk. 10. §, Ptké. 7. §, Gyvt. 125. §, (7) bek., Gyer. 138. §

Otthonteremtési támogatás megállapítása

Illetékesség:

- az átmeneti vagy tartós nevelésből kikerült fiatal felnőtt lakóhelye. Az önjogúvá válást megállapító városi gyámhivatalhoz képest az illetékesség változhat, ha a fiatal felnőtt a kérelem beadásakor már nem a korábban illetékes városi gyámhivatal illetékességi területén lakik.

- Csak az 1997. november 1. után 18. évét betöltött gyermekekre vonatkozik.

Támogatás célja:

Átmeneti vagy tartós nevelésből kikerült fiatal felnőtt tartós lakhatásának, lakáshoz jutásának elősegítése.

Jogosultak köre: az a fiatal felnőtt, aki

- nagykorúvá válása előtt közvetlenül 3 évig megszakítás nélkül átmeneti vagy tartós neveltként a városi gyámhivatal által kijelölt gondozási helyen élt,
- /ha azért volt tartós nevelésben, mert szülőjének (szüleinek) felügyeleti jogát a bíróság megszüntette, nem szükséges a 3 év/

ÉS

- készpénzének, biztosításra vagy más célból lekötött betétjének vagy ingatlanvagyonának értéke a nagykorúvá váláskor nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj (a továbbiakban: ÖNY) legkisebb összegének 60-szorosát.

A készpénzvagyonba nem lehet beszámítani a keresményéből és árvaellátásból származó megtakarítást.

A nevelésbe vétel időtartamába az ideiglenes hatályú elhelyezés időtartamát is be kell számítani, feltéve, hogy ez idő alatt nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban volt elhelyezve a fiatal felnőtt.

Igénylési határidő:

- nagykorúvá váláskor, de legkésőbb 24 éves koráig,
- ha tanul, a tanulmányainak befejezéséig, de legkésőbb 25 éves korig.

A határidő elmulasztása jogvesztő!

A támogatás felhasználható:

- építési telek, életvitelszerű lakhatásra alkalmas lakás, családi ház, tanya
- vásárlására,
- építésére,
- lakhatóvá tételére (Lakhatóvá tételnek minősül minden olyan külső-belső építészeti munka, melynek elvégzése nyomán a lakhatatlan ingatlan lakható állapotba kerül. A fűtés korszerűsítése is ebbe a kategóriába sorolható.)
- tulajdon vagy tulajdonrész szerzéssel járó felújítására,
- bővítésére,
- bérlakás bérleti díjának kifizetésére, önkormányzati bérlakás felújítására, bérleti jogviszony megvásárlására
- otthonteremtést elősegítő hitelintézeti kölcsön egyösszegű törlesztésére
- államilag támogatott lakásprogramban való részvételre
- indokolt esetben a tartósan beteg vagy fogyatékos fiatal felnőtt megfelelő ellátását biztosító, a Szociális Törvény hatálya alá tartozó bentlakásos szociális intézménybe fizetendő egyszeri hozzájárulásra

Ebben segít az utógondozó.

Mértéke:

4 évnél rövidebb nevelésbevételnél ÖNY legkisebb összegének 40-szerese

4 évnél hosszabb nevelésbevételnél ÖNY legkisebb összegének 50-szerese

5 vagy ennél hosszabb nevelésbevételnél ÖNY legkisebb összegének 60-szorosa

- Ha vagyonnal rendelkezik, annak összege is beleszámít az adandó támogatás összegébe.

Eljárás menete:

1. Nagykorúság elérése előtt 6 hónappal a gyámhivatal írásban tájékoztatja a gyermeket a támogatási lehetőségről.
2. A fiatal felnőtt kérelmet nyújt be, ebben nyilatkozik:
 - a jogosultsági feltételek fennállásáról;
 - az utógondozóval való együttműködés vállalásáról,
 - a támogatással elérni kívánt célról,
 - pénzfelhasználási tervéről,
 - egyéb forrásairól (pl. előtakarékoság, munkáltatói támogatás, önkormányzati támogatás, pályázatból eredő pénz stb.),

- ha ingatlant vesz az 5 éves időtartamra szóló elidegenítési tilalom bejegyzésének tudomásulvételéről.

3. A városi gyámhivatal beszerzi:

A kérelmező önjogúvá válását megállapító gyámhivataltól a kérelmező vagyonáról szóló értesítést,

- volt vagyonkezelője végszámadását,

- a nevelésbe vett gyermek tulajdonában álló ingatlanra vonatkozó adó- és értékbizonyítványt

- a TEGYESZ-től a Gyvt. 25. § (2) bek a) pontjában foglalt feltétel (nevelésbe vétel időtartama) meglétére vonatkozó igazolást

- az otthonteremtési támogatással megszerezni kívánt ingatlan adó- és értékviszonyítványát, amennyiben a kérelem benyújtásakor ismertek a megvásárolni szándékozott ingatlan adatai.

- Amennyiben a kérelmező nem áll utógondozás alatt a kérelem benyújtásakor, a támogatás megállapításával egyidejűleg a lakóhely szerinti TEGYESZ utógondozóját ki kell rendelni a támogatással való elszámolásig, de legfeljebb 1 évig.

A gyámhivatal:

- Környezettanulmányt készít.

- Utógondozótól javaslatot kér a megvalósíthatóságról, együttműködés feltételeiről, támogatás felhasználásának és elszámolásának módjáról és várható időpontjáról.

- Intézkedik az elidegenítési tilalom bejegyzéséről.

- Elidegenítési tilalmat 5 éves időtartamra lehet előírni a Magyar Állam javára. A körülmények lényeges változása esetén az elidegenítési tilalmat fel lehet oldani és ismét be lehet jegyeztetni a korábbi ingatlan felhasználásával vett új ingatlanra, de a tilalom idejét csak a korábbi időponttal egyezően lehet megállapítani.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Gyvt. 25-27. § és 110. § a) pont, Gyer. 77-81. §

Gyermektartásdíj megelőlegezése

Eljárás megindítására jogosult:

- a gyermek törvényes képviselője

- a nagykorú gyermek

Megállapítás feltételei:

- Bíróság már megállapította jogerősen a tartásdíjat.
- Külföldi bíróság vagy hatóság jogerős határozattal megállapította a tartásdíjat Magyarországon élő gyermek javára és ezt nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján kell végrehajtani.
- Tartásdíj fizetésére kötelezettől a behajtás átmenetileg lehetetlen.

ÉS HA

- A gyermeket gondozó családban az egy főre jutó jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegének kétszeresét, a gondozó személy nem képes a gyermek részére a szükséges tartást biztosítani.

Az 1 főre jutó jövedelem megállapításánál irányadó időszak a havonta rendszeresen mérhető jövedelmeknél a 6 hónapot, egyéb jövedelmeknél az egy évet nem haladhatja meg.

Jövedelemszámításnál figyelembe veendő a közös háztartásban élő közeli hozzátartozók:

- szülő, szülő házastársa vagy élettársa,
- 20 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező gyermeket,
- 25 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező nappali tagozaton egyetemi, főiskolai tanulmányokat folytató gyermeket,
- korhatárra tekintet nélkül a tartósan beteg, testi, érzékszervi, értelmi, beszéd vagy más fogyatékos gyermeket,
- szülő vagy házastársa által eltartott rokon.

Eljárás menete:

1. Kérelemben meg kell jelölni azokat az okokat, tényeket amelyek a kérelmet megalapozzák, valamint nyilatkozni kell arról, hogy nem állnak fenn az elutasítás alapjául szolgáló kizáró okok.

A kérelemhez csatolni kell:

- jövedelemnyilatkozatot a tényleges kiadásokat igazoló számlákkal (rezsiköltség, OTP tartozás stb.) Ebből lehet megállapítani, hogy nem képes a gyermek részére a szükséges tartást biztosítani.
- tartásdíjat megállapító jogerős bírósági határozatot,
- tartásdíj behajtása iránti eljárás megindítását igazoló okiratot vagy a gyermektartás eredménytelen végrehajtását igazoló, ill. a végrehajtás szünetelését kimondó 6 hónapnál nem régebbi foglalási jegyzőkönyvet (ebből lehet megállapítani a tartásdíj behajthatatlanságát!) ha a kötelezett lakóhelye

olyan államban van, ahol a behajtás nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján lehetséges, közokirattal kell igazolni azt, hogy a jogosult kezdeményezte a gyermektartásdíj behajtását és igényének érvényesítését.

- Ha ez utóbbit még nem kezdeményezte a jogosult, 15 napon belül meg kell tennie. Ha erről 15 napon belül nem tud igazolást bemutatni - EL KELL UTASÍTANI A KÉRELMET.
- Ha a kötelezett fizet gyermektartást, de a bíróság által megállapított mértéknek 50%-ánál kevesebbet, vagy a behajtás mértéke a megállapított gyermektartásdíj alapösszegének 50%-át nem haladta meg, a kérelmet NEM lehet elutasítani

- nagykorú gyermek esetén a nappali oktatásról szóló igazolást

2. A gyámhivatal a kötelezettet értesíti az eljárás megindításáról és felszólítja kötelezettsége teljesítésére, valamint figyelmezteti arra, hogy a megelőlegezett gyermektartás díját kamattal együtt kell az államnak visszafizetnie.

3. Jövedelemvizsgálat.

4. Határozat: AZONNAL VÉGREHAJTHATÓ:

- összeg: bírósági határozatban foglalttal egyező. Ha ez százalékos, akkor az alapösszeg. Részösszegű megfizetés vagy behajtás esetén a bíróság által megállapított alapösszeg 50%-a
- időtartam: legfeljebb 3 év, nagykorúság miatt nem lehet megszüntetni, ha a fiatal felnőtt nappali tagozaton folytat tanulmányokat. Indokolt esetben ismét elrendelhető,
- folyósítás kezdő időpontja (kérelem benyújtásától).

5. Határozat megküldése: (a tartásdíjjal kapcsolatban hozott összes határozat vonatkozásában)

- jogosultnak,
- kötelezettnek,
- kötelezett munkáltatójának,
- bíróságnak (aki a végrehajtást foganatosította/),
- a kötelezett lakóhelye (tartózkodási helye) szerinti ügyésznek
- ha a kötelezett külföldön él, a Kereskedelmi és Hitelbanknak
- jegyzőnek (kötelezett lakóhelye, városi gyámhivatal székhelye szerint).

EL KELL UTASÍTANI A KÉRELMET, HA:

- ha a kötelezett és a jogosult közös háztartásban él,
- lejárt a tartásdíjra való jogosultság,
- a kötelezett rendszeres jövedelmére, ill. egyéb vagyonára vezetett végrehajtás 3 éven át nem járt eredménnyel

- részösszegű megfizetés, vagy részösszegű behajthatatlanság esetén, ha ennek mértéke a bíróság által megállapított összegnek az 50%-át meghaladja.

FEL KELL FÜGGESZTENI A FOLYÓSÍTÁST (legfeljebb 6 hónapra)

- ha a kérelmező családjában az egy főre eső jövedelemben pozitív változás állt be,
- kötelezett a megállapított tartásdíj 50%-nál nagyobb összeget fizet közvetlenül a jogosultnak,
- végrehajtás eredményre vezetett,
- gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését rendelték el

Ez a határozat is azonnal végrehajtható!

A felfüggesztés elrendelését követő 30 napon belül a városi gyámhivatal megvizsgálja, hogy fennállnak-e a megszüntetés okai. Ha nem, el kell rendelni a további folyósítást annak a hónapnak az első napjától, amely hónaptól a jogosult nem részesült gyermektartásdíjban.

MEG KELL SZÜNTETNI A FOLYÓSÍTÁST, ha

- a gyermek városi gyámhivatal vagy bíróság határozata alapján a különélő másik szülő vagy személy gondozásába kerül
- a gyermek nagykorúvá vált és nem folytatja tanulmányait nappali oktatási rendszerben
- a városi gyámhivatal átmeneti vagy tartós nevelésbe vette a gyermeket
- a kötelezett meghal.

Ha a bíróság a megelőlegezés időtartama alatt az összeget felemeli vagy leszállítja, az ítélet jogerőre emelkedésének napjától fel lehet emelni, vagy csökkenteni lehet a megelőlegezett tartásdíj összegét. A jogosultság feltételeit nem kell ebben az esetben ismét vizsgálni.

KÖTELEZETT kamattal együtt fizeti vissza az államnak. Ha nem, adók módjára kell behajtani. (1990. évi XCI. tv. szabályozza.)

Folyósítás:

A megállapított tartásdíjat tárgyhót követő hónap 5-éig kell folyósítani.

A megelőlegezett tartásdíj a megállapítás előtt keletkezett hátralékba nem számítható be.

Amennyiben a megszüntetés a tárgyhó 15. napja előtt történt, a megállapított tartásdíj 50%-át, ha a megszüntetés 15. napja után történt, teljes összegű gyermektartásdíjat kell folyósítani.

Kétszeres tartásdíj felvétele esetén a megelőlegezett tartásdíjat vissza kell fizetni.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Ptk. 232. § (2) bek., Gyvt. 22-24. §, Gyer. 69-76. §

Hatósági intézkedésre irányuló kezdeményezés

Kezdeményezésre jogosultak:

- Gyermekjóléti Szolgálat
- természetes és jogi személyek, akik a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkoznak,
- állampolgári jogok országgyűlési biztosa,
- szabálysértési hatóság,
- rendőrség,
- ügyészség,
- bíróság,
- bárki (szomszéd is),
- városi városi gyámhivatal, ha az átmeneti- vagy a tartós nevelésbe vétel megszüntetésével egyidejűleg javaslatot tesz a jegyzőnek a védelembe vételre.
- Pártfogói felügyelet alatt álló gyermek esetén a hivatásos pártfogó

A gyámhivatal a beérkezett jelzés alapján határozattal dönt a gyermekvédelmi intézkedés alkalmazásáról, vagy az eljárás megszüntetéséről és erről a kezdeményezőt is értesíti.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Gyvt. 11. § és 67. §, Gyer. 83. §

Családbafogadás

Eljárás megindítására jogosult:

- Szülők

- Ha a szülői felügyeletet csak az egyik szülő gyakorolja, a másikat is meg kell hallgatni! A családbafogadás ideje alatt a szülő felügyeleti joga szünetel!

Esetei, okai:

- egészségi állapot,
- indokolt távollét,
- a szülő egyéb akadályoztatása esetén

Eljárás menete:

1. a szülő kérelmére indul az eljárás

2. Meghallgatás:

- szülőé, vagy más törvényes képviselőé,
- gondozóé,
- korlátozottan cselekvőképes gyermeké,
- ítélőképessége birtokában lévő cselekvőképtelen gyermeké,
- családbafogadó szülőké/személyeké.

3. Tájékoztatás a jogkövetkezményekről:

- szülői felügyeleti jog szünetel,
- tartási kötelezettség marad a szülőnél,
- kapcsolattartási jog megilleti a szülőt,
- gyermek sorsát érintő kérdésekben a szülő és a befogadó együttes döntési joga. Ha vita van a városi gyámhivatal dönt.
- különösen indokolt esetben szülőé marad a vagyonkezelés és vagyoni ügyben a törvényes képviselési jog.

4. Családbafogadás okának és várható időtartamának vizsgálata.

5. Családbafogadó alkalmasságának vizsgálata.

6. Gyámság viselése feltételeinek fennállása.

7. Környezettanulmány készítése.

8. Határozathozatal (hozzájáruló vagy elutasító).

A családbafogadó szülő(ke)t személy(eke)t a városi gyámhivatal gyámul rendeli.

Gyámi számadás elbírálása során vizsgálni kell, hogy továbbra is a gyermek

érdekében áll-e a családba-fogadás fenntartása.

Megszüntetés

- ha a szülő kéri és saját családjába a gyermek visszahelyezhető,
- ha nem áll a gyermek érdekében a családba-fogadás fenntartása, a gyermekvédelmi gondoskodás más formáját kell elrendelni.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Csjt. 101-104. §, Gyvt. 70-71. §, Gyer. 92-94. § és 158-162. §

Ideiglenes hatályú elhelyezés

Ügyleírás:

Ideiglenes hatályú elhelyezésre kerül sor abban az esetben,

- ha a gyermek azonnali elhelyezése szükséges, hirtelen fellépő súlyos veszélyeztetettség esetén.

Súlyos veszélyeztetettségnek minősül a gyermek olyan bántalmazása, elhanyagolása, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat.

Az eljárás megindítására jogosult:

- jegyző
- városi gyámhivatal
- bíróság
- rendőrség
- határőrség
- ügyészség
- büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága

Az ideiglenes elhelyezés módjai:

- nevelésre alkalmas és azt vállaló különélő szülő,
- más hozzátartozó vagy harmadik személy,
- nevelőszülő,
- gyermekotthon, bentlakásos intézmény.

Az alkalmazott jogszabályok:

- 1997. évi XXXI. tv. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

72-76§

- 149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról 95-98. §
- 1952. évi IV. tv. a házasságról, a családról és a gyámságról 91. § (2)-(3) bek.

Átmeneti nevelésbe vétel

Oka:

- gyermek fejlődése családi környezetében veszélyeztetett ÉS sem a Gyermekjóléti Szolgálat, sem a jegyző intézkedései nem vezettek eredményre,
- gyermek megfelelő gondozása családján belül nem biztosítható.

Addig tart,

- amíg a család képessé válik ismét a gyermek nevelésére vagy
- okai már nem állnak fenn,
- gyermek tartós nevelésbe kerül,
- gyermek nagykorúvá vált (megszűnést megállapító határozattal!),
- a gyermeket örökbe fogadták,
- bíróság döntése alapján különélő szülőhöz vagy harmadik személyhez került.

Elhelyezési lehetőségek:

- nevelőszülő,
- gyermekotthon, illetve fogyatékos vagy pszichiátriai betegek otthona,
- más bentlakásos intézmény.

A gondozási hely meghatározására a Gyermekvédelmi Szakszolgálat szakvéleménye alapján kerül sor, DE ha a szülő vagy gyermek reálisan mást akar, elsősorban az a döntő.

Eljárás menete:

Jegyzőtől és a Gyermekjóléti Szolgálattól korábbiakban keletkezett iratok beszerzése.

A gyermek ingó és ingatlanvagyonának leltárba vétele.

Szülők jövedelemigazolásának beszerzése.

A gyermek születési anyakönyvi másolatának beszerzése (ez 3 hónapnál nem lehet régebbi).

Ha szükséges a gyámhivatal hivatalból lefolytatja a gyermek családi

jogállásának rendezésére irányuló eljárást.

Gyermek tb-kártyájának és közgyógyellátási igazolványának beszerzése.

Ha szükséges, a gyámhivatal beszerzi a gyermek személyiségével kapcsolatos szakértői véleményt Elhelyezési javaslat beszerzése a szakszolgálatától.

Környezettanulmány-készítés.

Indokolt esetben gyámhivatal tárgyalást tart a szülő, a gyermek és az összes érdekelt bevonásával.

Egyéni elhelyezési terv bekérése a Gyermekvédelmi Szakszolgálatától.

Szülő meghallgatása a gyermek tartózkodási helyének, életpályájának kijelölése és a gyermek után járó ellátások igénybevételéhez szükséges adatokról

Soron kívül határozathozatal.

Joghatások:

- szülői felügyeleti jog szünetel,
- kapcsolattartási joga megmarad, de ha visszaél vele, korlátozható, szüneteltethető, megvonható.

Évenkénti felülvizsgálat, tájékoztatás kérése a

- gyámtól,
- nevelőszülőktől,
- szakszolgálatától,
- gyermekotthonától,
- gyermekjóléti szolgálatától,
- szükség szerint a megyei, (fővárosi) Gyermekvédelmi Szakértői Bizottságtól

Indokolt esetben tárgyalástartási lehetőség szülő - gyermek - Szakszolgálat - Gyermekjóléti Szolgálat - Gyermekotthon meghívásával.

Megszüntetés:

a felülvizsgálat eredményeképpen:

- ha okai már nem állnak fenn,
- gyermek tartós nevelésbe kerül,
- gyermek nagykorúvá vált (megszűnést megállapító határozattal!),
- a gyermeket örökbe fogadták,
- bíróság döntése alapján különélő szülőhöz vagy harmadik személyhez került.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Csjt. 101-104. §, Gyvt. 77-79. §, Gyer. 99-110. §, 158-162. §

Tartós nevelésbe vétel

Ok:

- Gyermekeknek nincs szülői felügyeletet gyakorló szülője.
- Nem lehet gyámot kirendelni, azt senki nem vállalja a családból vagy ismerősök köréből.
- A szülő hozzájárult a gyermek örökbeadásához úgy, hogy az örökbefogadó személyét és adatait nem ismeri.

Ha ideiglenes hatállyal elhelyezhető a leendő örökbefogadó szülőnél, akkor nem lehet tartós nevelésbe venni.

Eljárás menete:

Annak vizsgálata, hogy a tartós nevelésbe vételi okok fennállnak-e.

Egyéni elhelyezési terv.

Határozathozatal (azonnal végrehajtható).

BENNE!

- gyámrendelés,
 - gondozási díj megállapítása,
 - szülő kapcsolattartása (ha a gyerek érdekében áll).
1. Évenkénti (három éven aluli gyermek esetén félévente) felülvizsgálat a gyám, a nevelőszülő, az intézmény, a szakszolgálat javaslata alapján.
 2. Ennek során arról kell állást foglalni, hogy a gyermek részére kijelölt gondozási hely és az egyéni elhelyezési terv megfelel-e a gyermek érdekeinek.

Megszűnik a tartós nevelésbe vétel, ha:

- a bíróság visszaállította a szülői felügyeletet,
- bíróság döntött a gyermekelhelyezés kérdésében és ennek nyomán a gyermek más személy gyámsága alá került,
- örökbe fogadták a gyermeket,
- nagykorúvá vált a gyermek.

Meg lehet szüntetni a kapcsolattartásra jogosult szülő kérelmére, ha:

- nem került sor a gyermek örökbeadására,
- szülő és környezete alkalmassá vált a gyermeknevelésre.

Mindenekelőtt a gyermek érdekét kell figyelembe venni!!! Ha a szülő az örökbefogadáshoz hozzájárult, a megszüntetéssel ez a nyilatkozat hatályát veszti!

Az alkalmazott jogszabályok:

- Csjt. 101-104. §, Gyvt. 80-81. § és 107. § c) pont, Gyer. 102. §, 111-114. § és 158-162. §

Gyermek gondozási helyének meghatározása, egyéni terv

Előfordulás esetei:

- Ideiglenes elhelyezésnél.
- Átmeneti nevelésbe vételnél.
- Tartós nevelésbe vételnél.

Eljárás menete:

A gyermek és szülője jogosult véleményt nyilvánítani.

Javaslatkérés a gyermekjóléti szolgálatról (ha nem volt jelen a helyezési értekezleten).

Javaslatkérés a gyermekvédelmi szakszolgálatról, mely javaslat a gyermekvédelmi Szakértői Bizottság szakvéleményén alapul.

A döntésnél figyelembe kell venni:

- gyermek életkorát, egészségi állapotát, nevelési szintjét,
- a testvérek együttes elhelyezését,
- a nevelés folyamatosságát,
- a gyermek vallási, lelkiismereti meggyőződését,
- gyermek korábbi lakóhelyének és iskolájának távolságát.

Egyéni elhelyezési terv készítése:

- a gyermek véleményének figyelembevételével

Készítője:

- Gyermekvédelmi Szakszolgálat

Ideje:

- átmeneti- vagy tartós nevelésbe vétel előtt, a gyermekvédelmi szakértői bizottság szakvéleményére alapozott elhelyezési javaslatot szerez be a gondozási helyre vonatkozó javaslattal együtt.

Évenkénti felülvizsgálatnál városi gyámhivatal dönt az eredeti terv fenntartásáról, vagy a módosított terv elfogadásáról.

Gondozási hely megváltoztatása Gyer. 105/A. §. városi gyámhivatal jogosult rá a Gyermekvédelmi Szakszolgálat javaslata alapján.

Eljárás indul

- hivatalból,
- kérelemre.

Ideje:

- évenként
- három éven aluli gyermek esetén félévenként.

Kezdeményezheti:

- gyermekjogi képviselő,
- szakszolgálat.

Esetei:

- Gyermek nevelését az addigi környezetben már nem vagy nem megfelelően lehet biztosítani, mert már lényegesen megváltoztak azok a körülmények, amelyen az elhelyezési döntés alapult.
- Más okból áll érdekében a gyermeknek a gondozási hely megváltoztatása.

Ha az eljárás lefolytatásából adódó késedelem sérti a gyermek érdekeit, soron kívül dönt a városi gyámhivatal a gyermek más nevelőszülőnél, gyermekotthonban történő ideiglenes hatályú elhelyezéséről.

A megváltoztatásról tájékoztatni kell:

- azt a szülőt, akinek szülői felügyeleti joga szünetel,
- gyermeknek otthont nyújtó intézményt vagy személyt.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Gyvt. 82-83. §, Gyer. 103-108. §

Gondozási díj

Előfordulás esetei:

- Átmeneti nevelésbe vételkor.
- Tartós nevelésbe vételkor.

Kivéve, ha

- A tartós nem rendelkezik jövedelemmel. nevelésbe vételre azért került sor, mert a szülő a gyermek ismeretlen személy általi örökbefogadásához hozzájárult.
- A gyermekotthonban a szülő gyermekéről személyesen gondoskodik.
- A kötelezett

Fizetésre kötelezett:

- Szülő (saját szükséges tartásának rovására is).
- A szülőket külön-külön határozatban kell kötelezni!
- A gyermek akkor sem kötelezhető, ha keresete, ösztöndíja, árvaellátása, illetve vagyona van.

Díjfizetési kötelezettség kezdő időpontja:

- Átmeneti- vagy tartós nevelésbe vétel kezdő időpontja.

De, ha

- a gondozás korábban kezdődött, akkor az az időpont.
- Ez utóbbi esetben max. 6 hónapra visszamenőlegesen lehet megállapítani.
- Díjfizetési kötelezettség tart:
- az átmeneti- vagy tartós nevelésbe vétel fennállásáig.

Ha a gyermek a 18. évét már betöltötte, de tanulmányait folytatja és gondozása utógondozói ellátás útján biztosított, a gondozási díjfizetési kötelezettség fennmarad!

Díjfizetés mértéke:

Gyermekenként és szülőnként!

Díjfizetés összege:

Általában a tartásra kötelezett szülő átlagos jövedelmének 15-25%-a.

Megállapításkor figyelembe kell venni:

- Fizetésre kötelezett szociális körülményeit (átlagos havi jövedelem 15%-ánál is alacsonyabb lehet).
- Mindkét szülő jövedelmi és vagyoni viszonyait (ha nem állapítható meg rendszeres jövedelem, az öregségi nyugdíj legkisebb összegét kell vélelmezni jövedelemként).
- Szülők háztartásában eltartott gyermekeket.
- Egy kötelezettel szemben érvényesíthető több tartási igény esetén jövedelme 50%-át nem haladhatja meg a kötelezés.
- Ha több gyermekről van szó, mindegyik gyermekre azon összeget kell megállapítani.

Eljárás menete:

- Szülők vagy egyéb tartásra kötelezettek jövedelemvizsgálata.
- Annak vizsgálata, hogy hány gyermek tartására kötelezettek.
- Gondozásidő-fizetési kötelezettség kezdő időpontjának megállapítása.
- Határozathozatal.

A gondozási díjat a kötelezett állandó lakóhelye vagy tartózkodási helye szerint illetékes önkormányzat számlájára fizeti

Évenkénti felülvizsgálat

Felülvizsgálat során:

Ha tartási kötelezettségét a szülő

- önhibájából nem teljesíti, (Btk. 275. § (1) bek. alapján a gyámhivatal feljelenti tartás elmulasztása miatt),
- díjhátralékot méltányosságból
 - el lehet engedni,
 - halasztást lehet adni a megfizetésre,
 - részletfizetési kedvezményt lehet adni.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Btk. 275. § (1) bek. (tartási kötelezettség elmulasztása)
- Csjt. 69/A. és 69/C. §, Gyvt. 107. § j) pont és 152-154. §, Gyer. 115-120. §

Utógondozás és utógondozói ellátás

Célja:

A gyermek és fiatal felnőtt családi környezetbe való visszailleszkedésének, ill. önálló életkezdésének segítése.

Előfordulás esetei:

Átmeneti- és tartós nevelésbe vétel

- megszüntetésekor,
- megszűnésekor.

Alanyai:

- Gyermek.
- Fiatal felnőtt.

Időtartama:

Megszűnés, ill. megszüntetés után legalább 1 év, DE fiatal felnőtt esetén max. 24. évének betöltéséig. HA otthonteremtési támogatásban részesült az utógondozás időtartama meghosszabbodik a támogatás elszámolásának időpontjáig.

Utógondozást ellátók:

- Gyermekjóléti Szolgálat az átmeneti- vagy tartósnevelésbe-vétel megszüntetése esetén.
- Gyermekotthon vagy Gyermekvédelmi Szakszolgálat családgondozója a fiatal felnőtt esetén.

Segítségnyújtás:

- társadalmi szervezetek, alapítványok, egyházi jogi személyek.

Utógondozást elrendelő eljárás menete:

- határozathozatal,
- a határozatban: utógondozó kirendelése, utógondozás időtartamának megjelölése,

Megszűnik az utógondozás:

- utógondozásra előírt idő elteltével,
- utógondozott 24. évének betöltésével.

Utógondozói ellátás elrendelés iránti eljárás menete:

1. A fiatal felnőtt 24 éves koráig - gyermek nagykorúsága elérése előtt 2 hónappal - kérheti a gyám javaslatának figyelembe vételével.
2. A városi gyámhivatal beszerzi:
 - területileg illetékes hadkiegészítő parancsnokság igazolását a sorkatonai szolgálat időtartamáról,
 - a kérelmező nagykorúsága idején rendelkezésére álló készpénzvagyon összegéről szóló igazolást,
 - fiatal felnőtt és közeli hozzátartozó nyilatkozatát, hogy lakhatása nem megoldható,
 - környezettanulmányt,
 - utógondozói ellátást biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vagy utógondozó otthon, vagy a szakszolgálat külső férőhelyre vonatkozó befogadó nyilatkozatát.

Előfordulási esetei:

- nem tudja önállóan létfenntartását biztosítani,
 - nappali tagozaton tanul,
 - szociális bentlakásos intézetbe várja a felvételét
 - (ilyen esetben továbbra is a gondozási helyén marad),
 - sorkatonai szolgálati idejét tölti, létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja.
3. Ha cselekvőképesség hiánya miatt szükséges a bentlakásos szociális intézménybe való elhelyezés: utógondozás elrendelése előtt gondnokság alá helyezés iránti perindítás szükségességének vizsgálata.
 4. Határozathozatal (kötelező tartalmi elemeit lásd: Gyer. 125. §).

Meg kell szüntetni az utógondozói ellátást, ha:

- az ellátás feltételei már nem állnak fenn,
- ellátást áthelyezés miatt más intézmény biztosítja,
- fiatal felnőtt a házirendet többször súlyosan megsérti,

- nevelőszülőjével szemben elfogadhatatlan magatartást tanúsít,
- nem veszi igénybe a megfelelő határidőn belül az utógondozói ellátást, és ennek okáról a nevelőszülőt vagy a gyermekotthon vezetőjét nem értesíti. (Erről az érintettek tájékoztatják a városi gyámhivatalt.)

Módosítani kell az utógondozói ellátást megállapító határozatot, ha:

- az ellátás elrendelésének feltételei megváltoztak, de szükségessége a fiatal felnőtt kérelme alapján továbbra is fennáll.

Az alkalmazott jogszabályok:

- Gyvt. 92-93. §, Gyer. 121-125. §

Az eljárás jogi alapjánál használt rövidítések:

- Gyvt.= A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv.
- Gyer.= A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997 (IX.10) Korm. rendelet
- Csjt.= A házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. tv.
- Ptk.= A Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. tv.